

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:
 Pe un an 2 fl. (4 coroane).
 Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Măcelarilor nr. 21).
 Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
 a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Băutura amară.

(R. Ș.) Cât se țin Ungurii de tari, dar' tot li-se întemplă și lor câte una *ne-făcută*, cum e zicala Românului. Astfel, săptămâna trecută a fost pentru dinșii un șir de zile dureroase și pline de rușine.

Eată ce s'a întemplat.

Mercuri, la 4/16 Octomvrie a sosit în Agram, capitala Croației, M. Sa Împăratul, fiind primit cu alaiul cuvenit unui cap încoronat. Cel, care a stăruit ca M. Sa să facă numitului oraș cinstea de a-l vedea, a fost stăpânirea ungurească și indeosebi *Banul*, adică locoșitorul întâiului-ministru maghiar. Voiau adică Ungurii să arete cu acest privilegiu, că Croații, a căror țeară este de mai multe veacuri legată de Țeara-Ungurească, sunt cu trup și suflet prieteni buni cu Ungurii, că nu-i adevărat că ei ar fi nemulțumiți cu stăpânirea *Banului Héderváry*, trimis lor pe cap de câtră fostul întâiului-ministru Tisza, cel care nu poate să sufere pe naționalități.

Ca sərbarea aceasta să fie cu atât mai strălucită, stăpânirea ungurească a întocmit așa lucrurile, ca M. Sa să fie însoțit la Agram și de întâiului-ministru *Bánffy*, și de alți Unguri fruntași, cari — așa credeau ei — au să fie primiți de Croați cu strigăte de bucurie.

Lucrurile s'au întemplat însă cu totul altfel.

M. Sa Împăratul a avut privilegiu să se convingă tocmai dimpotrivă: că atât de puțină dragoste au Croații pentru statul ungar și pentru Unguri, încât a fost destul să se arboreze pe niște clădiri două steaguri ungurești (roșu-alb-verde), pentru-ca tinerimea dela școalele înalte și alți cetățeni, să se arunce asupra lor și să le rupă. A doua zi *Banul* și întâiului-ministru maghiar *Bánffy* au dat poruncă să se pună alte steaguri. Croații le-au rupt și pe acestea. Mai mult chiar: Croații aveau în orașul lor un steag unguresc, pe care l-au luat dela Unguri la Șiria, în anul 1849, când armata lui *Kossuth* a fost silită să depună armele înaintea oștirilor cari se ridicaseră întru apărarea Tronului împărațesc, împotriva căruia Ungurii se răsculară. Au dus acest steag în piața-mare, și acolo

l-au ars în mijlocul celor mai sgomotoase strigăte și batjocuri pentru Unguri.

Se înțelege, că Ungurilor li-s'a amărit sufletul de atâta ocară. Ceea-ce îi doare mai ales, este că în aceeași vreme, când contra steagului unguresc Croații au pornit adevărată goană, *steagul împărațesc negru-galbin* fâlfaia pe toate casele.

Ba ca păharul amar să se umplă până în vîrf, la plecare M. Sa Împăratul a lăsat o scrisoare, în care se arată deplin mulțumit pentru primirea ce 'i-s'a făcut. Ungurii ar fi dorit anume, ca M. Sa să plece supărat, ori să-și dojenească aspru pe Croați.

Cât de tare sînt supărați, dovedesc scrisorile foilor ungurești, dintre cari „*Magyarország*” scrie:

„*Tocmai de aceea, scrisoarea regală ce li-sa dat celor din Zagreb cu atâta bunăvoință după scenele scandaloase, face ca fiecare Ungur să 'i-se urce sîngele în față... Ne este rușine, roșim când ne gândim la cele petrecute în Zagreb, începînd cu darea afară din trăsura regală a întâiului-ministru maghiar, și urmînd cu neprimirea delegațiunii budapestane, prin bucuria ce poliția arăta fiind de față la arderea steagului unguresc și până la scrisoarea regală, dată fără știrea întâiului-ministru maghiar, scrisoare ce lovește în dreptul public ungar și care umple de scîrbă pe ori-ce Ungur cu conștiință națională.*”

Un alt jurnal merge și mai departe. Scrie că pe demonstrații croați „*nu furia-i conduce, ci viclenia, nu în cînda prezenței Regelui au cutezat să o facă, ci tocmai fiindcă e de față Împăratul austriac. Tradițiunile lor le șoptesc, că Împăratul îi va lua în apărare contra legilor.*”

Ear' o altă foaie, „*Pesti Napló*” dela 18 zice:

„*Ce schimbare de ieri și până azi. Vieța noastră politică e mai săracă cu un gând bun, ear' nația maghiară este mai bogată cu o rușine dureroasă. Da, fața ne arde de rușine și scîrbă, când ne gândim la cele petrecute în Zagreb.*”

Ear' o altă foaie, „*Budapesti Hirlep*” dela 17 Octomvrie scrie:

„*Nimeni, dar' nimeni n'a apărut la Zagreb cinstea Ungurilor. Nici ministrii, nici domnii mari, nimeni!*”

Cele petrecute deci la Agram ori Zagreb, cum îi zice în limba croată, sînt o dovadă, că prin purtarea lor față de celelalte naționalități, Ungurii au pierdut mult din dragostea ce trebuie să lege între ele popoarele din aceeași patrie.

Vom vedea, dacă vor și învăța ceva din cele-ce au pățit la Zagreb, dacă se vor purta în viitor așa, ca nu cu dușmănie să fie primiți, când se arată între naționalități.

Până acum au făcut numai atâta, că injură țepăn pe Croați, după-cum s'a ridicat cu îndărjire și asupra banului *Héderváry* și a întâiului-ministru *Bánffy*, pe care-și învinovătesc, că nu sînt destul de tari și de cumiți ca să poată și să știe apăra cinstea steagului unguresc.

Cei dintâi cari s'au pus să facă gură, sînt tinerii dela școalele înalte din Budapessta. În curînd se pornesc apoi și deputații potrivnici guvernului, mai ales cei *kossuthiști*.

Așa că de unde zilele dela Zagreb erau să fie isvorul unor vii bucurii, eată-le acum, băutura amară.

Zile grele pentru honvezi.

„*Hazánk*” dela 16 c. spune, că M. Sa Monarchul s'a rostit la *Huedin* despre honvezi după-cum urmează:

„*Până acum honvezimea maghiară s'a purtat bine. A fost vrednică de laudele mele. Acum însă lucrurile s'au schimbat. Ținta honvezimii este ca în cas de războiu să lupte alături cu armata comună. Așa cum e astăzi, honvezimea nu este însă în stare să facă acest lucru.*”

Se zice, tocmai de aceea, că honvezii vor fi alipiți armatei împărațesti. Șapte generali vor fi trecuți la pensie, ear' cele două comănduri mai înalte vor fi desființate.

Foile ungurești se plîng amar că M. Sa voește să tragă o dungă atât de groasă peste mîndria lor cu honvezimea, armata lor națională.

Noul minister românesc.

Am spus în numărul nostru trecut, că în România s'a schimbat guvernul. Despre noii ministri, chemați să conducă acum țeara, se știe cele-ce urmează:

Dl *D. Sturdza*, capul ministerului, a lucrat mai mulți ani de-arindul cu Ioan *Brătianu*, cu *Rosetti* și *Cogălniceanu*, cei mai vestiți bărbați politici ai României, răposați toți mai anii trecuți. Este deci cel mai bogat în învățături bărbat de stat al României. Dl *Eugen Stătescu*, ministrul dreptății, deasemeni a fost multă vreme ministru de dreptate sub regimul liberal. E unul dintre cei mai însemnați vorbitori ai țerii. Deasemeni a mai fost ministru de școale dl *P. Poni*. Dl *Nicolae Fleva*, ministrul treburilor din lăuntru țerii, sub guvernul liberal a fost primar al capitalei. Generalul *Budișteanu*, ministru peste armată, este o podoabă a armatei române. Domnii *G. Paladi* și *C. I. Stoicescu* sunt cei mai tineri; nu vor fi având încă patruzeci de ani. Amândoi au fost deputați și fac parte dintre cei mai neobosiți luptători ai partidului. Cât despre dl *George Cantacuzino*, ministrul peste vistieria țerii, cine nu-l cunoaște, cine nu-l aplaudat și admirat la marea conferență națională din 1893, când a fost cel dintâiu bărbat politic al României, care a venit între noi, să ne vadă durerile, să ne cunoască dorințele.

În rîndul trecut (în anul 1876), când au venit liberal-naționali la putere, au venit în preajma celei mai grele vremi prin care a trecut România. S'au ținut bine, încât și-au câștigat drept la recunoștința tuturor Românilor: sub regimul lor s'a purtat războiul plin de isbândă în contra Turcilor, care a făcut ca numele de Român să fie rostit cu respect și iubire în toate statele Europei; sub ei s'a proclamat neatîrnarea României, care până atunci (1878) fusese robită Turcilor, cu ei Regele *Carol* a întemeiat regatul și familia domnitoare română.

Fie, ca și regimul actual liberal-național să însemneze pentru frații noștri de dincolo începutul unor ani de înaintare și mărire.

— Din trecutul nostru. —

VLAD ȚEPEȘ.

— Istoria Țerii-Românești. —

Să vorbim azi ceva despre isprăvurile groaznicului *Vlad Țepeș* în afară de țeara sa.

Îndată-ce el s'a urcat pe tron și a băgat spaimă în răuvoitorii sei și în răufăcătorii din țeară, cel mai mare gând al seu era să-și întocmească țeara militară, ca tot cetățeanul să fie un soldat apărător în lăuntru ei și luptător în afară pentru ea, ear' după-ce făcu aceasta cât se putu, el dete în curând năvală în Ardeal, prădând *Țeara-Bërsei*, ținutul *Făgărașului* și *Almașul*, prefăcând multe sate și mănăstiri în cenușe. Pe Sași își pusesse el mai ales ochii. Mergând la Brașov a ars o parte mare din el, și prinzând un mare număr de Sași, a pus să-i tragă pe toți în țepe în tața unei mari biserici ce era în piață, în vreme-ce el își lua gustarea în mijlocul gemetelor celor din țepe!

Cu acest privilegiu, se zice că ar fi adunat *Vlad* vre-o 400 de copii de *Unguri* și de *Sași*, luați dela oameni dela țeară (sate) și i-a îndesat într'un magazin zicând că-i pune acolo să învețe „negot și meșteșug“ ca părinții lor cei ocoși, și le-a dat foc din toate părțile de a rămas numai scrumul de ei!

Întorcându-se apoi din Ardeal, el s'a dus drept în Bulgaria, să dea față și cu temuții Turci. A băgat și pe Turci în fiori de moarte, potopind mulțime mare dintre ei! I-se dusesse departe vestea cruzimilor și tremurau de el și îndrăsnității Turci.

Întors din Bulgaria, el lucră mai departe la înarmarea țerii sale și întocmirea militarăscă a ei, și în aceeași vreme la planul mare de a scutura jugul turcesc, care ajunsese greu, pentru-că Turcii nu se mai mulțumiau acum cu „darul“

(tributul) de bani ce li-se da, ci cereau în fiecare an și o dare în carne vie: câte 500 de copii de-ai Românilor, pe cari apoi ei li creștiau ca soldați turci, sub nume de „*Ienicieri*“, și erau *Ienicierii* floarea armatei turcești și spaima dușmanilor lor! Aceasta nu-i plăcea lui *Vlad*; de aceasta voia să-și ușureze țeara!

Mohamed II. ajunsese împărat turcesc și stăpânia din Constantinopol (*Țarigrad*). El pusese la bir pe toate popoarele supuse până la Dunăre, și și dincoace de Dunăre pe Români. *Vlad* se puse în înțelegere cu craiul Ungariei *Mateiu Corvin*, ca să-și dea amândoi ajutor contra păgânilor, dar' nu avură vreme să ajungă la un sfârșit cu înțelegerea lor, căci *Mohamed* află despre aceasta și se mânie foarte, și făcu planul să încerce întâiu cu viclenie, doar' va răpune pe cutezătorul *Voevod*, și numai de n'a isbutit așa, să-l iee cu armele. Trimise drept-aceea la *Vlad* pe un încrezut al seu, pe Grecul *Catabolinos*, să-i spună că *Maria Sa* turcescul împărat ar ave dorința mare să-l cunoască și să vorbească cu domnul Țerii-Românești, *Vlad*. De va veni la Țarigrad (Constantinopol), Sultanul are să-l încarce cu daruri și cu alaiu va să-l primească, și îl va trimite apoi ear' la tronul seu. Mai spuse Grecul că dorința Sultanului ar fi, se li-să trimeată darul de 10.000 de galbini și cei 500 de copii, precum e îndatorată țeara.

Vlad, om altfel cuminte și mândru, să supără de această cerere, și răspunse solului turcesc, că banii i-ar pute da, că-i are gata, dar' cei 500 de copii el nu-i poate trimite, și nici nu-i va trimite nici decât! De mers la Sultanul încă să-i fie cu iertăciune, dar' nu poate acum merge, că ale țerii treburi nu-l iugădue de fel.

Văzu Grecul că nu merge cu pișcheria, că domnul român nu se încrede așa orbește și nu pleacă dus de ață de ficine, deci se hotărî să se ducă înapoi. Rugă însă pe *Vodă* să-l însoțească până

FOIȚA.

Moțul și judecătorul.

Ci că după căderea nemției, adică: după-ce au ocupat Ungurii toate judecătoriile pe mâna lor, trăia în Munții-Apuseni un Moț, care afară de nevastă nu avea altă avere fără un biet de cal, cu care se ducea prin țeară, cu cercuri și cu ciubere, și o vacuță de lapte. Ajungând pe Moț o lipsă mare de bani, se hotărî să-și vîndă vaca, că de cal nu se îndura.

Fiind bălcicul *Abrudului*, Moțul plecă cu vaca la el. Înainte de a pleca nevasta îi zise:

„Măi bărbate! dacă te duci tu cu vaca la bălcu să n'o dai mai lesne de 60 de zloți, că doar' e chiar vacă cum o știi și tu. Că de o dai mai lesne, la mine acasă n'ai ce căuta, că sucitorul 'ți-l pun pe spate, înțelesu-m'ai?“

„Înțeles“, răspunse Moțul și plecă la bălcu.

Ajungând în bălcu, Moțul se așeză la o margine, că era o tină mare, și eată că și veni un om și întrebă pe Moț:

„Ce cei pe vacă, bade?“

„Șesezeci de zloți“, răspunse Moțul.

„Cât mai lași de acolo“, întrebă ear' omul, „dacă vrei să facem tîrg?“

„Nici un ban“, răspunse Moțul, că de las, apoi acasă mă așteaptă muerea cu sucitorul.

Și plăcându-i cumpărătorului vaca, făcură tîrg cu Moțul cu 60 de zloți.

Omul cumpărător dădu Moțului banii pe vacă, și după aldămaș, ducându-se prin tîrg să-și mai cumpere o vacă, lasă vaca în grija Moțului pe un cias două.

Moțul se văzu și cu 60 de zloți în pungă și cu vacă pe care acum numai o ținea de funie. Vine un alt om și întrebă pe Moț:

„Cât cei pe vacă, bade?“

„Șesezeci de zloți“, răspunse Moțul și acestuia.

„Cât mai lași de vrei să facem tîrg?“

„Nici un ban“, fu răspunsul Moțului. „Că de mai las, apoi acasă mă așteaptă nevasta cu sucitorul.“

Și plăcându-i și acestuia vaca, că bună vacă avea Moțul, făcură tîrg și cu acesta cu 60 de zloți. Numărându-i bani la Moț omul luă vaca de funie și dă să plece cu ea către casă, când eată dă peste el cumpărătorul cel dintâiu.

Stăi cu vaca, măi, unde te duci, că e a mea, că eu am cumpărat-o?“

„Unde să mă duc? acasă!“ răspunse acesta „că doară am dat bani pe ea, uite la omul ăsta!“

„Dapoi că și eu am cumpărat-o tot dela acesta. Și se făcu o sfadă între cumpărător și vînzător, știți ca cele din tîrg, de tot tîrgul se adună împregiurul lor. Cumpărătorii luară pe Moț și îl duseră la judecătorie, cu vacă cu tot. În curtea judecătoriei, cumpărătorii rămaseră

la Brăila, că își teme nasul cel subțirel să meargă singur. Vlad băgă de seamă că aci trebuie să fie vre-o șiretenie la mijloc, și zise că bine, o să vină cu el, dar' își luă și un număr bun de soldați din ce mai viteji, cari să-l întovărășească. Când ajunse aproape de Brăila, eată că într'adevăr, Vlad se trezi deodată încungiurat de focuri turcești! Era un pașă numit *Hamza*, ce venise anume, înțeles cu *Catabolinos*, să prindă pe Vlad. Se încinse o luptă desnădăjduită, din care Vlad eși biruitor, așa că puținii Turci deabia putură scăpa cu fuga, pe ceialalți pe toți îi prinse Vlad, și tăindu-le ântâiu mâinile și picioarele de au rămas numai trunchiuri cum rămân muștele vara când băieții le despoaie de aripi și picioare, îi trase pe toți în țepe, într'un câmp așternut anume. La mijloc erau două țepe mai înalte, în acelea le-a făcut cinstea de a-i pune pe Grecul *Catabolinos* și pe pașă *Hamza*, ear' pe de lături pe alți pași mai mici.

Și a făcut Vlad-Țepeș încă multe multe tapte de acestea prea crude, dar' de cele mai multe-ori și prea drepte; despre cari în alt număr. I. M.

Legile cele noue.

(*) Nu s'a împlinit încă nici o lună de când au fost puse în ființă legile cele noue privitoare la cununii, botezuri și moarte, și eată din toate părțile țerii se scriu adevărate minuni despre cele-ce se petrec cu aceste legi. În unele părți se petrec lucruri de ris, în alte părți poporul s'a răsculat aproape ca în revoluție, contra legilor.

Nici nu e mirare, căci eată ce scrie chiar o foaie ungurească, „*Hazánk*“ dela 18 Octomvrie.

„Cu zi ce trece, tot mai mult se dă pe față păcatul și scâderile nouelor legi; po-

porul începe a se lumina și a vedea că în dosul „nouelor stări de lucruri“ sânt o gramadă de scâderi, începe a simți dureros, că toate greutatea pe umerii lui apasă, asupra lui, care și altmintreli se încovoie sub multele greutăți ale „nouelor cuceriri“. Îndeosebi în comitatul *Sopron*, populația observă în chip amărât și dacă lucrurile se desvoaltă înainte, ajungem repede ca poporul în loc de vorbe aspre, o să se pună în apărare cu bâta!...

Numita foaie povestește apoi, cum la *Szászvár* (comună nemțească și ungu-rească) un prăpădit de slujbaș dela matricule (cărțile de botez) a început să propovăduiească poporului să nu mai dea nimic pe lucrurile bisericesti. Poporul înțelept însă s'a scârbit de asemenea vorbe blăstămate și aproape că nu 'i-a rupt oasele nemernicului slujbaș.

Într'un alt sat, la *T.-St.-Miklós* Ungurii catolici și reformați, de vreme multă erau învrăjbiți tocmai din pricina nouelor legi. Eată cum: reformații voiau legile, ear' catolicii erau împotriva lor. Acum după-ce ved greutatea, *birurile noue* ce li-se pun tocmai pentru legile noue, s'au împăcat și se împotrivesc toți laolaltă, nevoind să plătească pe slujbașii noi ce-'i aduc pe cap solgăbiraele.

Tot așa au făcut și Românii din *Teuții-de-sus* (în Sătmar). Ei nu vor să știe de legile noue, nu vor să plătească bir nou, ear' tabla pe care se pun hărțile cu numele celor-ce se însoară, au rupt-o de pe zidul casei satului.

Că la ce moravuri duce legea nouă, o dovadă povestește foaia nemțească „*Westungarische Volksblatt*“, care are știre că o femeie din *Brenenberg* s'a dus la conducătorul matriculelor și s'a înștiințat că se mărită cu doi bărbați. A ris tot satul de ea.

Cu un cuvânt, merge greu treaba cu nouele legi.

să lege vaca undeva. Moțul intră la judecător și îi zise:

„Domnule județ, să mă ajuți că-ți dau 60 de zloți“, și-'i spuse potca cu vaca. Judecătorul rîvnind la bani zise că nu-'l poate ajuta altmintrelea, fără să se facă că e nebun.

Și eată intrară și oamenii cari cumpăraseră vaca și începură a spune. Judecătorul întrebă pe Moț că pentru-ce a vîndut vaca la doi oameni?

Moțul în loc de a răspunde începă a fluiera din gură, a plesni din degete și a juca prin cancelarie, de nu-'i ajungea locul, mîngîind cu tina de pe obelele ce-'i eșise din opincile sparte păreți, masă, hărții, până și pe domnul judecător pe față! Judecătorul trebuia să sufere, știm noi de ce. Atunci judecătorul zise celor doi oameni, că de ce au făcut ei țîrg cu un om nebun?

Înzadar spuneau oamenii că nu e nebun, că până a făcut țîrg om în toată firea a fost, că nu se aleseră cu alta, fără-ca să meargă în țîrg împreună să vîndă vaca și ce

vor căpeta să împartă ca să nu rămână de tot de pagubă.

Moțul rămase cu judecătorul și sta nemîșcat și nu zicea nimic.

„No moi, adă la mine 60 de zlot ce fogoduitai, che io schepat pe tine“.

Moțul în loc de a răspunde, earăși începă a fluiera și a juca, încă mai cu foc ca mai înainte?

„Du-te la dracu, moi mocan prost, nu face la mine comedie, che io ști che tu nu este bolund, che tu fogoduit-ai la mine 60 de zlot apoi o da, o te lua dracu.“

Moțul dă-'i înainte roată până ajunse la ușe și puse mîna pe ivăr și o deschise tot jucând și cîntând la jupânul judecător cu niște ochi de bietul bucuria lui că-'l vede eșit, nu să-'i mai ceară și plată pentru „spriginul“ de a-'l fi făcut „schepat!“ Și s'a dus Moțul acasă și nu 'l-a măsurat muerea cu sucitorul!

(Spusă mie de un Moț cercurariu.)

Ioan Vesa,
inv.

Legea comunală.

(Urmare)

§. 76. Membrul ales al primăriei trebuie să locuească în tot timpul slujbei sale, în comună, ori în cerc (dacă are cerc, ca notarul etc).

§. 77. Umplerea tuturor slujbelor primăriei orășenești și comunale și a membrilor personalului ajutor și manipulant — se face prin candidare.

Drept de a pune în candidare are:

în comune mici și mari, față cu slujbele de jude, mai departe de notar cercual sau comunal și în afrișit față cu acele de medic cercual sau comunal — președintele adunării de renoire, ear' față cu celelalte slujbe îl are corpul reprezentativ (comitetul) în orașele cu magistrat regulat, afară de slujbele căpitaniilor de poliție, lista (însemnarea) candidaților pentru toată primăria precum și pentru personalul ajutor și manipulant o întocmește, în ceea-ce privește slujbele legate de o pregătire deosebită între marginile articolului de lege I din 1883 și ținînd prescrierile articolului de lege XLIV din 1868, — o „comisie candidatoare“, care stă: din președintele adunării de renoire ca președinte, din 2 membrii aleși de corpul reprezentativ (comitet) din sfîrul său, și din 2 membrii numiți de președintele adunării de renoire deasemenea din cercul comitetului. Dacă doi ar ave tot atâtea voturi: hotărăște votul președintelui.

Sfîrșitul candidării îl publică în adunarea de renoire președintele acesteia, și comisiunea candidatoare nu e datoare a motiva (a spune că de ce-'s așa) hotărîrile ei.

Pentru fiecare slujbă sînt a se candida cel puțin 3 înși: abatere dela această regulă are loc numai atunci, dacă nu s'au înștiințat pentru slujba ce e a se umplea 3 oameni vrednici de candidare.

Numai pentru cei candidați se poate vota.

Chipul luării în slujbă a personalului de slujbă, orașele cu magistrat regulat îl statoresc prin statut.

§. 78. Terminul adunării de renoire îl statoreste: în comunele mici și mari — preotul, în orșele cu magistrat regulat — vicișpanul, pentru oare-careva zi ce urmează după alegerea comitetului (corpului reprezentativ).

„Popa Lucaciu“.

Cât de mult a străbătut și cu drept cuvânt, dragostea față de părintele *Dr. Lucaciu*, în straturile poporului nostru, ne dovedește și următoarea poezie pe care ne-a dictat-o aici în redacție vrednicul de cinste țeran *Ioan Cica* din *Roșia-săsească* (lângă Sibiu), om de 65 ani, ce nu știe ceti, dar' are o copilă ce-'i cetește „*Foaia Poporului*“ și așa știe tot ce se întîmplă în lume. Vigurosul *Moș-Cica*, același care ne-a dictat poezia despre *Iancu* din nr. 32 al foii, cum nu știe scrie, a venit de-a-dreptul aici și ni-a dictat, precum urmează, despre „*Popa Lucaciu!*“

Pe la noi de cătră Olt
Ne-o nfrunzit codrul mai tot;
Domnu Lucaci o auzit
Că pe-acolo o nfrunzit,
Calul și Pa potcovit,
Și pe cal o ncalecat
Și pe drum lung a plecat
S'ajungă la Cluj la sfat,
Când la Cluj s'apropia
Zece tisturi întâlnea
Ce sta 'n loc și-'l zăbăvea.

Tot de ei se ține rînduirea pregătirilor de alegere și publicarea alegerii; conducerea alegerii și ținerea bunei rînduiri, e dreptul și datorința președintelui adunării de reînnoire (§. 72).

Alegătorii numesc la deschiderea alegerii dintre ei 4 bărbați de încredere lângă președintele.

Dacă nu voesc să se folosească de acest drept, numește președintele pe bărbații de încredere.

§. 79. Alegerea se face prin aclamațiune (adecă strigând toți deodată pe unul oare-care,) sau apoi prin votisare. — Dacă cer zece alegători votisare, președintele e îndatorat a rîndul punerea la vot.

§. 80. Votisarea se face:

în comune mici și mari prin însemnarea numelor și voturilor alegătorilor;

în orașe cu magistrat regulat prin țidule de votare.

Însemnarea voturilor, adunarea țidulelor de votare, numărarea voturilor — o face în fața obștei, comisia numită din partea președintelui.

§. 81. Cu mai mare mulțime de voturi se aleg în comunele mari și mici: notarul, ori notarul cercual, medicul, ori medicul cercual, și judele; în orașele cu magistrat regulat: membrii magistratului (sfatului) și cassarul. — Dacă nici unul dintre candidați nu a primit numărul recerut de voturi, se face votisare nouă între cei doi candidați, cari au intrunit cele mai multe voturi; în felul că ar fi primit doi înși voturi tot atât de multe, hotărăște tragerea de sorți.

La alegerea celorlalți membri ai primăriei și ai personalului ajutător și manipulant se alege acela, care are mai multe voturi între câți au primit.

Despre întregă purcedere de alegere e a se lua protocol, în care sînt a se însemna pe scurt protestele ce s'ar face și care e a se subscrie din partea președintelui, a notarului și a alor doi bărbați de încredere.

Dacă bărbații de încredere nu vreau să subscrie, această împregiurare e a se lua la protocol, dar' ea nu are putere în ceea-ce privește bunătatea protocolului.

În contra alegerii se poate da apelație, în timp de 15 zile dela publicarea ei, la comitetul comitatului, și de aci la ministrul treburilor din lăuntru. (Va urma.)

Din comitate.

Viriliștii români din comitatul *Sălajiu* pe anul 1896 sînt următorii:

1. George Pop de Băsești (Ilyésfalva).
2. Andreiu Cosma (Somlyó).
3. Vasilie Mica, notar (Szamos-Udvarhely).
4. George Pop, avocat (Zilah).
5. Dr. Vasilie Gyurkó, pretor (Szilágy-Cseh).
6. Alexandru Pop, jude cerc. (Szilágy-Cseh).
7. Ioan Ch. Dragomir, paroch (Náprád).
8. Laurentiu Caba, preot (Szt.-Nagy-Goroszló).
9. Florian Cocian, avocat (Szilágy-Cseh).
10. Vasilie Pop, preot (Alsó-Várcza).
11. Ioan Bánkos, proprietar (Szélszeg).
12. Dr. Ioan Maniu, avocat (Szilágy-Somlyó).
13. Zacharie Varna, proprietar (Felső-Berekzód).
14. Ioan Básti, proprietar (Erkisfalu).
15. Dănilă Delei, notar cercual (Perecsen).

Numele membrilor viriliști și aleși în congregațiunea comitatului *Murș-Turda* sînt următorii:

I. *Viriliști*: Traian Mețian, protopresb. în Zernești și proprietar în Ercie; Patriciu Barbu, avocat în Reghin; Dr. Ioan Popescu, avocat în Reghinul-săsesc; Michail Orbonaș, avocat în Reghinul-săsesc; Dănilă Harșa, preot gr.-cat. în Milașul-mic; Vasilie Hosszu, protopop gr.-cat. în Murș-Oșorheiu; Alexiu Koncz, proprietar în Kisfalud; Vasilie Viciu sen., proprietar în Mirasteu și Vasilie Viciu junior, proprietar în Mirasteu. 9 la număr.

II. *Aleși*: Isidor Bucur, proprietar în Riciu; Ioan Branea, preot greco-cat. în Maieru; Dr. Alexandru Teușan, medic în Reghinul-săsesc; Iosif Fink, not. cercual în Deda; Ioan Grama, not. cerc. în Șerbani; Vasilie Mera, not. cerc. în Habic; Ioan Olah, not. cerc. în Gialacuta (săcuime), este de însemnat, că acesta nu știe o iotă românește, cu toate acestea este bun Român, tocmai pentru aceeași este suspendat din post; Mateiu Pop Gridianul, avocat în Murș-Oșorheiu; Ioan Popescu, proprietar în Toplița; Leon Popescu, proprietar în Deda; Dr. Ioan Popescu, adv. în Reghinul-săsesc (acesta e și virilist); Galateon Șăgău, protopresb. gr.-or. în Idicel; Simion Sbircea, proprietar în Toplița; George Tirnevean, not. cerc. în Urișul-de-sus; Alexandru Tirnevean, preot gr.-cat. în Hodac; Petru Uilacan, protopop greco-catolic în Reghinul-săsesc.

Eată lista viriliștilor români din comitatul *Brașovului*:

1. Ioan Pușcariu (Bran).
2. Dr. Iancu Mețian, secretar (Zernești).
3. Nicolae Goroiu, avocat (Zernești).
4. Nicolae Chiornitia, inspector (Cuciulata).
5. Dr. Andreiu Micu, avocat (Făgăraș).
6. Ioan Dan, preot (Zernești).
7. Dumitru Chișerean, preot (Făgăraș).
8. Nicolae Șerban, preot (Voila).
9. Traian Mețian, protopop (Zernești).
10. Comșa I. Ioan, comerciant (Zernești).
11. Stan Zară, arêndaș (Zernești).
12. George Ungurean, arêndaș (Tohanul-non).
13. Ioan Ghighimoc, proprietar (Zernești).
14. George Vasu, proprietar (Voila).
15. George O. Gerbacea, comerciant (Moeciu-de-jos).
16. Iosif Pușcariu, avocat (Brașov).
17. Ioan Șona, proprietar (Zernești).
18. Nicolae Popa, proprietar (Sinia-veche).
19. George Gavriil, proprietar (Țințari).
20. Petru Lelutiu, proprietar (Besimbau).

Suplenți: Teodor Vulcan, comerciant (Zernești).

În contra listei viriliștilor s'a în-sinuat apelațiune din partea Românilor în comisiunea consurătoare. *Zetta.*

A p e l

Membrii români ai congregațiunii comitatului Bistrița-Năsăud, sînt avisați a participa la adunarea congregațiunii comitatense de toamnă pe 30 Oct. st. n., în care se vor desbata multe afaceri de interes pentru noi. *Un Român.*

A v i s

pentru alegătorii români din comit. Aradului.

Alegerile de reprezentanți în adunarea comitatensă fiind puse în comitatul Aradului pe 7 Noemvrie a. c. st. n., facem băgători de seamă pe alegătorii români, ca să se ferească da momelile și ademenirile străinilor, și să aleagă numai bărbați devotați cansei naționale a poporului. Conducătorii poporului sînt rugați indeosebi a se interesa și a lucra cu tot zelul, ca alegerile să ese conform cu însemnătatea elementului românesc în comitatul Aradului.

Mai mulți alegători români.

Lucaciu din graiu le grăia:

„Bună vremea domnilor;
Bună vremea eu vi-oiu da
Măcar știu că mi-ți lega
Și 'n temniță mi-ți băga,
Pe cinci ani și șese zile
Să n'am în lume pe nime
Făr' pe doamna mea cea dragă
Care vine de mă 'ntreabă:
Domnu meu și soțu meu
Da acuma ce-ai furat
De 'n temniță te-or băgat?
Doamna mea și draga mea
Eu nimica n'am furat
De 'n temniță m'or băgat,
Dă ăsta-i pe min' păcat,
Da nu-i dela Dumnezeu
Da-i dela dușmanul meu!
Dar' va da Dumnezeu bine
De-om ești iară la lume
Și-oiu lucra cât voiu putea
Pentru națiunea mea!

Ioan Cica, econom.

Poesii populare.

Din Țerova

culesse de *Ioan Franțiu, econom.*
Măriuță din Țerova
Te-aș iubi, da nu-ți știu vorba,
Că 'ți-e vorba resfirată,
Ai iubit Țerova toată
Și Bănatul jumătate
Și-i fi plină de păcate!

*
Ferește Doamne ferește
De răsboiul fără rost
Comuna de primar prost!

*
Am un bade și mi drag
Da-i departe într'alt sat,
Vine seara târzior
Și-l aștept cu-atâta dor,
Că nu-mi vine singurel
Ci cu dorul după el
Și când pleacă la ameazi
Mă 'ntreabă ce lucru azi?
Dar' ce. bade, voiu lucra
Cu gândul la dumneata,
Ziua-mi pare numa-un pic
Și nu lucru mai nimic!...

Din Blaj

culesse de *Nonic Rus, pedagog.*

De s'ar țese pânza 'n baltă
Fără ițe, fără spată,
Fără ieac de suveicuță
Ar țese și-a mea mândruță!

Dragi mi-'s copilele
Ca popii prescurile,
Și 'mi-'s dragi cocoanele
Ca popii icoanele.

Fireai boltă sănătoasă
Multe fete faci frumoase,
Tu potică să trăești
Că pe multe rumenești.

Frunză verde rosmarin
Toate trec și eară vin,
Numai badea și-al meu bine
Dusu-s'a și nu mai vine.

Poartă, mândră, ce-i purta
Numai nu te mărita,
Poartă struț de măgheran
Și mă mai așteaptă-un an!

SCRISORI.

Alegere de notar.

Șeitin, (com. Cienad), 16 Oct. n. 1895.

Cu viaă bucurie vestesc despre alegerea de notar comunal, întâmplată Sâmbătă în 12 Octomvrie nou a. c. în comuna noastră Șeitin.

Comuna Șeitin, numără cam la 5500 locuitori, aproape toți Români. Lipsa de bani din anii trecuți, a fost foarte simțită în comuna noastră mai ales de cătră unii ușor crezători, cari lăcomind la creditul cel mare ce l-au fost deschis băncile, nu au întârziat a-și întabula moșioarele; urmând lipsa de bani și ne-având de unde implini barem cametele, multe moșii din comuna noastră ajunseră la tobă.

Pensionându-se notarul comunal al nostru, Slovac de origine, dar' Ungur în inimă, cu numele Tormay János, din toată inima doriam să putem căpăta un notar român, cu suflet cătră neamul seu.

Concursul la postul de notar s'a publicat și în urma aceluia au și recurs 14 persoane, între cari doi Români, unul dl Demetriu Fejér, ear' al doilea Ioan Goldis.

Protopretorul Mauritiu Farkas, după deschiderea ședinței, aduse la cunoștința membrilor din comitet, că la postul de notar comunal, candidează pe toți recurenții și astfel și pe cei doi Români, în urma cărora unanimitatea voturilor, barem lafață, fiind pe lângă dl Demetriu Fejér, acesta fu ales de notar cu aclamațiune între strigătele de bucurie ale tuturor celor de față, chiar și ale Jidanilor.

Această faptă numai spre lauda protopretorului poate servi, care cumpănind interesele poporului din această comună curat românească, a făcut candidare în modul dorit de toți.

Sperăm, că în dl Demetriu Fejér vom primi un notar, care pătruns de iubirea neamului seu, va lucra în totdeauna spre binele și înaintarea noastră. *Omnea.*

Expoziția de vite din comuna Apoldul-de-jos.

(Dare de seamă pentru „Foia Poporului“).

Apoldul-de-jos, 2 Oct. v. 1895.

Lipsa de nutreț, care în urma secetelor mari se simte acum de doi ani încoace, a lăsat urme adânci în economia de vite. Prețul nutrețului e neobișnuit de mare și de tot scăzut al vitelor.

Mulțimea economilor mai mici de vite în urma prețurilor mari a nutrețelor își pun în vânzare vitele de prăsilă și țin numai pe cele neapărate la jug și pentru lapte.

Vitele rău ținute pricinuesc în parte și prețurile atât de scăzute, și dacă s'a putut vre-odată arăta țeranului nostru marele folos ce poate trage din o rasă mai aleasă și mai îmbunătățită de vite, apoi acum când vitele n'au preț și pierderile mai grele ating numai economia cu vite de soiu slab și rău, căci nutrețul ce cheltuiește cu acestea nu stă în nici un raport cu folosul ce-l are din el — de unde apoi prețurile de nimica, cu cari as:menea vite se îmbie în vânzare.

Cu totul altcum stă lucrul cu vitele de rasă mai bună, pe când pentru ele nu mănâncă mai mult ca celelalte, pe atunci însușirile alese fac ca nutrețul cheltuit să aibă preț în-doit și întreit ca la celelalte, chiar și acum când e atât de mare lipsa de nutreț. Chiar

aceste împregiurări au îndemnat pe comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“ de a ține expoziția de vite în comuna Apoldul-de-jos, ca astfel să poată arăta țeranului român deosebirea dintre o vită de soiu bun și alta de soiu (rasă) rea.

De astă-dată ca loc de expoziție a fost aleasă frumoasa noastră comună curat românească Apoldul-inferior cu concursul comunelor mărginașe Apoldul-superior, Mercurea, Luduș și Topârcea. Expoziția era să se țină în primăvară, dar' s'a amînat până acum din cauza greutăților întâmpinate cu iernatul vitelor.

Înțelesul s'a luat în comună cu domnul vice-president al reuniunii, Iosif Pop, și zelul ei secretar dl Tordășianu, statorindu-se ca termin al expoziției ziu de Duminecă, 1/13 Octomvrie.

Însemnătatea dată comunei noastre, frunțașii de aici au întâmpinat-o cu mare bucurie și aceasta va rămâne o podoabă pentru bunul renume al comunei și harnicii ei conducători. Un comitet arangiator în frunte cu bravul nostru notar dl Ioan Măcelariu au obosit mult, punându-se din vreme în conțelegere cu frunțașii din comunele învecinate, cari au luat parte la expoziție, și asigurând reușita neașteptată a expoziției.

Terenul de expoziție a fost ales în comună pe un loc potrivit lângă drum, numit „La Cruce“ (lângă potece), unde pentru fiecare comună era improvisat un despărțământ. Duminecă des-de-diminează grupuri de oameni circulau în mod neobișnuit pe stradă, ear' mai târziu numeroși oaspeți sosiți din comunele învecinate măriau coloritul sărbătorească al zilei.

Pe orele 9 dimineața erau așteptați membrii comitetului central al Reuniunii.

Primirea a fost vrednică și măreață; este prima reuniune română în țeară, care și-a făcut de a ei chemare a înainta bunăstarea economică a țeranului nostru și el după firea lui leală și blândă știe să păstreze în totdeauna recunoștința adevărată și nefățărită binefăcătorilor sei.

Un banderiu de peste 40 călăreți de mândri ficiori Apolzeni, în frunte cu zelul învătător din comună, dl Simulescu au salutat în comuna Amnaș pe membrii comitetului central, la care dl president Dumitru Comșa a mulțumit în cuvinte alese. Între urale în-suflețite s'a pus apoi trăsura și banderiu în mișcare în drumul spre Apold.

În apropierea comunei Amnaș trăsura cu membrii comitetului deodată se oprește, cuvintele: „trăească iubitul martir eliberat!“ răsuna repetit și tot mai apropiat, ear' un țeran (cioban) alergând de pe o pajște de lângă drum cu doi mănucei de flori de câmp în mână se apropie de trăsura și cu o vedită emoțiune sufletească le tinde dlui președinte Comșa, repetind doios cuvintele de mai sus; până când trăsura s'a mai zărit, țeranul emoționat a rămas salutând în drum...

Ajuns banderiu cu trăsura în comună în mijlocul ei, comitetul reuniunii a fost primit în mod sărbătorească; strada împodobită cu un arc de triumf era plină de țerani și țerance în costumele lor frumoase de sărbătoare, ear' un grup de fetițe au prezentat buchete și cununi de flori, în numele comunei, apoi dl Ioan Măcelar, distinsul nostru notar în cuvinte alese a arătat însemnătatea Reuniunii agricole pentru țeranul român, chemarea ei grea și însemnată de rezolvat, foloasele morale ale expoziției arangiate, sfîrșind cu un

întreit să trăească la adresa membrilor sosiți; din partea corpului pompierilor, comitetul a fost salutat prin dl Dumitru Orăștian: ambilor le-a mulțumit dl președinte Dumitru Comșa, apelând la sprigiuul valoros pentru Reuniune și lucrare desinteresată pentru prosperarea economică a țeranului român.

Comitetul a fost găzduit în casele vrednicului și în fapte bune încărunțitului notar Ioan Măcelariu, unde erau de față părintele protopop I. Droc și bunul prim-pretor dl P. Drăghici, acest din urmă ca reprezentant al comisiei economice comitatense. Trecându-se apoi la constituire: dl vice-pres. al comitetului, Iosif Pop, cedează locul de president al juriului dlui Dumitru Comșa; membri ordinari în juriu sînt de față T. Liviu Albini și George Bobeș din Sibiu, Ioan Chirea din Seliște; Ioan Măcelar, Ioan Orăștian, Ioan Beu și Dumitru Orăștian din loc; Dumitru Ivan și Dumitru Isidor din Apoldul-de-jos; George Muntean și Ioan Cămpian; din Mercurea; Moise Pop din Luduș; Nicolau Schiau și Nicolau Huditan din Topârcea; în locul membrilor absenți Dr. P. Șpan, Petru Ciora, George Dordea și Nicolau Aleman, se aleg domnii Iosif Pop și Emil Verzar din Sibiu; Nicolau Albu din Mercurea și Iacob Gesreavu din Topârcea. Raportor al juriului este designat dl Victor Tordășianu, membri suplenți sînt de față Nicolau Marcu, Ioan Iuga și Moise Bota din localitate, Ioan Lazar din Apoldul-de-sus; George Stănese din Mercurea, și Nicolae Tănase din Luduș. (Va urma)

CRONICĂ.

Iarnă verde. Din toate părțile Ardealului ni-se scrie, că Joia trecută a nins în multe părți. Zăpada a stricat la pomi, rupend cu greutatea ei crengile încă pline de frunze.

Nuntă românească. Din Rudaria (în Banat) ni-se scrie, că făcându-se acolo nunta economului D. Sêrbu, la care a fost naș dl. preot Iacob Sêrbu, s'a petrecut numai românește, cântându-se „Doina lui Lucaci“ și „Deșteaptă-te Române!“.. Așa și trebuie: Români românește să petreacă, cântările străine nu pot avea loc între noi.

Obiceiu rêu. Primim din Armeni o lungă corespondență, în care ni-se scrie, că Românii de acolo au rêu obiceiu de a umbla la cărcimă, și încă la cărcima unui Jidan, care altfel își bate joc și despoaie pe Români: Ceea-ce e trist, e că și preotul din sat se duce la Jidan. Dl Moise Oprîș lucrează însă cu bărbăție, să iee negustoriile din mâna Jidanilor. Bine face, ear' poporul să-l urmeze cu bună pildă: ferindu-se de Jidani ca de necuratul.

D'ale școalelor. Dl Iosif Bara ne scrie, că dela școala greco-catolică din Abrud copiii se duc unul după altul la școala de stat. Rêu fac părinții cari își dau copiii la școală ungurească, dar' și mai rêu, dacă — după-cum ni-se scrie — cauza pentru care Românii s'au înstrăinat de școala lor, ar fi neglijența învățătorului. Nainte d'a se duce la Unguri, Românii trebuie să caute a lecui rêu în propria lor școală.

Episcopul Szabó. După-cum ni-se împărtășește din diocesa Gherlei, urcarea în scaunul metropolitan a noului metropolit dela Blaj Dr. Victor Mihali, încă nici până acum nu s'a făcut cunoscută. Așa această

diecesă n'a luat act oficios despre introducerea metropolitului și arhiepiscopului dela Blaj. O dovadă mai mult despre nemernicia episcopului Szabó, cel vîndut Ungurilor. Să-ți fie rușine slabului!

*

Un dirigent de cor. Tînărul Simion Muntean, dirigent de cor din Murani, care acum se află în comuna Fönlak (com. Timișoarei) ca dirigent de cor, ear' în iarna trecută a instruit corul din Sân-Nicolaulmic, precum și jocurile naționale „Călușerul” și „Bătuta”, dorește și pe viitor a-și afla un loc și a fi aplicat de dirigent. Fiind tînărul sorman de avere, se recomandă cu prețuri mai moderate. Cei doritori să se adreseze dlui *Simion Muntean*, dir. de cor în Fönlak (com. Timișoarei).

*

Porniri primejdioase. Din Gura-vale (com. Arad) primim o lungă scrisoare, în care ni-se aduce la cunoștință o pornire cât se poate de rea a câtorva săteni d'acolo. Acestia adică cu privilegiul botezării după legile nouă a unui băiat a lui Vasiliu Neamțu, s'ar fi rostit împotriva lucrurilor bisericesti. În capul acestor săteni sînt Ioan Bogdan și Nicolae Mitrea. Ne pare foarte rău, că se găsesc asemenea Români. Nădăjdum însă, că ei se vor întoarce ear' la calea cea bună, căci nesocotirea lucrurilor bisericesti numai nimicire ar putea aduce atât satelor în parte, cât și tuturor Românilor laolaltă.

*

Concurs literar. Atragem atențiunea celor interesați asupra împregiurării, că termenul concursului literar publicat de tinerimea română din Sibiu în „*Iribuna*” și „*Foia Poporului*”, pentru descrierea monografiei comunelor din comitatul Hunedoarei, Clujului și Maramureșului, expiră la 1 Noemvrie st. v. a. c.

*

Legile nouă. Zilele acestea au apărut și în limba românească legile cele nouă în edițiune oficioasă sub titlul: Articol de lege XXXI, XXXII și XXXIII din anul 1894 despre dreptul matrimonial, despre religiunea pruncilor și despre matriculele de stat, Budapesta 1895; precum în ordinațiunile ministeriale, a ministrului președinte, a ministrilor de interne, de justiție și a ministrului de culte și a instrucțiunii publice referitoare la executarea legilor despre matriculele de stat, despre dreptul matrimonial și despre religiunea copiilor, Budapesta 1895. Format 8°. 381 pagine, ambele două părți cu prețul de 3 fl. cu tot cu spesele postale se pot căpeta și la subscrișul: *Emilian Micu*, în *Ohaba-Serbească*, p. u. *Krassó-Batta* până la 1 Noemvrie cāl. nou a. c. Până la acest termen se pot trimite banii cu mandat postal (*Posta Utalvány*) de ori-și-cine, pre care îl interesează aceste legi nouă.

*

Un învățător slab. Din Rudaria ni-se scrie, că învățătorul Anton Craia Bogdan ajungînd conducătorul matriculelor civile, s'a dat cu Ungurii și începe să laude legile nouă, ear' contra legilor bisericesti bîrfește. Dacă-i așa, slab om este, nu e vrednic să conducă poporul dintr'un sat.

*

O comună harnică. Primim următoarele: În 13 l. c. s'a exarîndat cele 2 mori ale comunei noastre Balomir interesanți la licitare au fost 4 Români și un Ovreu. Ovreul deși a umblat cu mai multe apucături ovrești totuși a căzut cu ofertul seu față de cei 4 Români. Această binefacere o putem

mulțumi numai bunului și bravului nostru proprietar Ioan Adam I. Iacob, care interesându-se de vreme ca nu cumva acest bun comunal să cadă în mâinile Ovreurului, lui Iuda, a căutat toate mijloacele, a împedeca pe Iuda a nu-și ajunge scopul dorit. Prin urmare a dat mai mult în folosul binelui.

Ar fi de dorit ca și regalul crîsmăritului să ajungă în mână românească și nu mai mult la Iuda; de altcum așa se va și întempla căci luînd comuna regalul de sigur că nu va fi vîndut la un Ovreu, fără numai la Români cinstiți.

Tot în legătură cu acest raport venim a trage atențiunea domnilor nostri negustori din Seliște care s'au întocmit a veni la noi în comună spre a-și întreprinde negustoria lor și care noi cu bucurie și plăcere i-am primit dându-le toate mijloacele de ajutor. Dupăcum știm, cu prima lunii Octomvrie vor fi așezați detot lc noi în comună, durere însă că până astăzi nu s'au mai prezentat și nici nu sîntem avisați despre cauza nesosirii, ce e cauza, nu știm? Nu cumva s'ar fi schimbat planul? Nouă însă această schimbare nu ne-ar conveni bine, deoarece-ce în speranța asigurată am refuzat dreptul la alte persoane. Așteptăm urgent rezultatul domnilor negustori Martin Ilie etc. Balomir, 18 Octomvrie 1895. În numele mai multor locuitori *Ioan Balomiri*, învățător.

Convocare.

Pe baza concludului comitetului central din 10 Octomvrie n. 1895 și în conformitate cu §-ul 20 din statute, am onoare a convoca a

VII-a adunare generală ordinară

„Reuniunii române de agric. din comitatul Sibiului”
la Mohu (în edificiul școlar)
pe **Duminecă** în 3 Noemvrie n. a. c. la 2 ore d. a.

PROGRAM:

1. Presentarea raportului general al comitetului central, a rațiociniilor pe anul 1894 și proiectului de budget pe 1896.
2. Propuneri eventuale din partea membrilor.
3. Discurs despre cultura nutrețurilor măiestrite și despre însemnătatea „Tovarășiiilor agricole”.
4. Autenticarea protocolului ședinței.

Sibiu, 19 Octomvrie 1895.

Dumitru Comșa,
president.

AVIS. Am onoare a vă face cunoscut, că mi-am transpus cancelaria advocațională în piața *Andrássy Nr. 11* (*Andrássytér 11*) în edificiul teatrului, etagiul II. Întrarea e în front, poarta principală între cafeneaua *Zemplényi* și restaurațiunea *Michl* (*Murányi*).

Arad, 10 Octomvrie 1895.

Cu stimă

Dr. Stefan C. Pop,
advocat.

Din parte-ne îndemnăm pe toți Români de prin acele părți ca în cauze advocaționale, să se adreseze cu încredere către dl *Pop*, un bun avocat și harnic fiu al națiunii.

R Î S.

Pentru-ce ai furat sarica dstui om, Țigane?

Eu n'am furat-o, dle.

— *Dar' cine te-a vîzut adeverește.*

— *Na avut cine mă vedea, dle, că eu numai singur am fost și de spus n'am spus nimîru...*

*

— *Care om e mai fericit, cel care are un milion, sau altul care are șapte fete? întrebă un prieten pe celalalt.*

— *Cel care are fetele, căci milionarul dorește să mai aibă, ear' cel cu fetele e mulțumit până dincolo și cu cele ce are.*

*

Un bancher e atacat de tâlhari într'o pădure.

— *Punga sau vieța! îi strigară ei. Spăriat, galben la față, bancherul răspunde:*

— *Domnule tâlhar, îți dau un cambiu (Wechsel) pe trei luni...*

*

Un laudaros, spunea la toată lumea că vorbește zece limbi!

— *Dacă știi așa de multe limbi, îi zice un prieten, care într'adevăr cunoștea câteva limbi străine, spune-mi ce însemnează ce te întreb eu, — și îi spuse câteva cuvinte într'o limbă străină.*

— *Măi antăiu, zice laudarosul, trebuie să-mi spui în ce limbă m'ai întreat, și apoi îți voi răspunde!!!*

*

Un Țigan se duce la popa, se spovedește și după-ce spune toate păcatele, popa îi zice:

— *Rău ai făcut, cioară nelegiuată, și cu acele păcate n'o să vezi nici-odată fața lui Christos.*

— *Păi, dacă n'oi vedea eu fața lui D-zeu nici el n'o să vadă pe a mea.*

POSTA REDACȚIEI.

Dlui *George Ungurean*, Mărgău. Ai scris-o bine, dar' dacă s'ar publica, ai ajunge și d-ta și noi la judecătorie. Ear' asta credem că nu o voești.

Cetățenilor micăseni. Dacă voiți să publicăm ceva din cele trimise, trebuie ca măcar nouă să ne spuneți numele. În foaie nu vă punem, n'aveți teamă, ca să vă facă vre-un rău oamenii stăpînirii.

Junei *Dominic Miclea*, Bucerdea-vinoasă. Pentru știrea privitoare la vreme, îți mulțumim. Celalalte nu ating încă măsura trebuincioasă. Dacă vei lucra însă înainte, cu vremea o să ajungi la mai mult.

Junelor *Elisaveta I. G. Scorobef*, *Maria Macea* și *Maria G. Tarcea*, Streza-Scărțișoara. Iubirea pe care o arătați pentru martiri, vă face cinste. Toate fetele de Român așa trebuie să simțā.

Dlor *Nicolae Petcovici*, Șiria, — *Arcadie Neșiu*, Monostor. — *I. Ghiorgiu*, Sălciua: Le-am primit, se vor publica în curînd, când le va veni rîndul.

I. Praja, Sălciua-de-sus. Numai în București, la librăria *Socec*.

N. Florea, Rîșca. Numai dacă ai pasaport (hârtie de trecere) poți trece în România. Ear' să trimiți de acolo lucrurile de cari scrii, nu se plătește.

Pentru redacție și editură răspunzător: **Ioan Ciocnea.**

Proprietar: **T. Liviu Albini.**

LOTERIE.

Tragerea din 19 Octomvrie n.

Timișoara: 12 50 41 13 23
 Viena: 41 3 43 65 29

Tragerea din 23 Octomvrie n.

Brünn: 24 55 44 16 85

Avis!

Prin aceasta se aduce la cunoștința publică, că institutul de credit și economii „Detunata“, societate pe acții în Bucium 'și-a început activitatea sa în 10 I. c. Acoardă împrumuturi cu 8% și după depuneri plătește 6%.

Domnii acționari restanțieri sunt rugați, ca până în 1 Noemvrie st. n. c., ultimul termen, a solvi restul necondiționat la cassa institutului.

Bucium, în 14 Octomvrie n. 1895.

[2372] 4-4.

Direcțiunea.

Un tinăr

absolut de 4 clase elementare și cunoscând toate trei limbile patriei află aplicare ca

Practicant

în băcănăia subscrisului, ce se va deschide în Orăștie (Piața-mare nr. 2.)

Preferiți sunt cei din Orăștie sau giur. [2893] 3-4

Ioan I. Vulcu,
comerciant

Vânzare de păduri.

Se atrage luarea aminte a proprietarilor români, că pădurile erezilor Bardoși, aflătoare pe hotarul cercului notarial al Băiței (lângă Deva), și anume în comunele *Ormindea, Căinel, Hărteganii și Selăște*, se pun în vânzare din mână liberă.

Doritorii a le cumpăra, se se adreseze domnului [2871] 2-2

Dr. Stefan Erdélyi,

medic în Orăștie (Szász-Város).

Hârtie de scrisori

cu inscripția

„Totul pentru Națiune!“

loziuca sublimă a Fetelor Române efectuează Librăria „Institutului Tipografic“ în ori-ce mărime de hârtie, cu diferite arabescuri, în cutii sau fără cutii.

3 medall de aur
15 de argint
12 diplome de
onoare și recu-
noștință.

Franz Joh. Kwizda.

Prafurile Korneuburg

pentru nutrirea VITELOR ale lui KWIZDA.

Mijloc dietetic pentru cai, vite cornute și oi.

De 40 de ani se întrebuintează în cele mai multe grajduri, la lipsa de poftă de mâncare, mistuire rea, pentru îmbunătățirea laptelui și augmentarea laptelui dela vaci. [1794] 19-40

Prețul unei cutii 1/1 70 cr., o cutie 1/2 35 cr.

Liferant al curții c. și r. austro-ungare.

Liferant al curții reg. române.

Să se observe bine
marca și să se
ceară exclusiv
fluidul de restitu-
țiune a lui
Kwizda.

Depositul principal:

Farmacia cercuală
Korneuburg l. Viena.

Se capătă în
toate farmaciile
și drogueriile
din
Austro-Ungaria.

Prăvălie nouă română!

Orăștie, Piața-mare Nr. 2.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că cu începutul lunei Noemvrie st. v. deschid pe Piața Orăștiei o

BĂCĂNIE

sub propria mea firmă protocolată IOAN I. VULCU.

Mijloace materiale suficiente, cunoștințe teoretice și practice câștigate în decurs de mai mulți ani precum și relațiunile mele numai cu case principale de comerț, m'au pus în stare a oferi onoratului public cele mai bune mărfuri de băcănăie proaspete, sub prețuri foarte moderate.

Asigurând stimatul public binevoitor în totdeauna de serviciul cel mai solid și prompt, semnez cu deosebită stimă

IOAN I. VULCU.

[2825] 4-10

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Arhiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 80.000.
 Depuneri fl. 800.000. Circulația anuală fl. 10,000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat. După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comanda.

[759] 33-46

Direcțiunea institutului.

Mileniu.

Mileniu.

Mileniu.

Din incidentul aniversării de 1000 de ani a existenței națiunii maghiare se va deschide în Mai 1896 expoziția ce de 3 ani se arangiază cu spese enorme, cu care privilegiu se va muta din Austria o casă de export cu fabrică cu tot în Ungaria, fiindcă aici în înțelesul legilor nouă fabricile din nou clădite sânt scutite de dare. Din cauza mutării fabricii se vor desface deci imensele depozite pe mărfuri gata: Cuverte de pat, țoale de cai, papioane, tulpane de lână și stoffe de tot soiul, precum și ciasornice, instrumente musicale, saci etc. etc. cu prețuri atât de ieftine, încât

ori-și-cui îi va sta graiul de uimire și va admira neobicinuita ieftinătate.

[2835] 1-

Fiecare să folosească acest privilegiu pentru a cumpăra acum următoarele articole atât de bune și atât de ieftine cum nu s'a mai pomenit.

Mileniu.

Cuverte pentru pat și masă

țesute pe ambe fețele în cele mai admirabile mostre. Cuvertele de masă 150 ctm. pătrați, cuvertele de pat 2 metri lungi, 150 ctm. late, mai înainte prețul pro garnitură fl. 10.— acum pro bucată

Felul I. fl. 1.88 Felul II. fl. 2.42 Felul III. fl. 2.73

Mileniu.

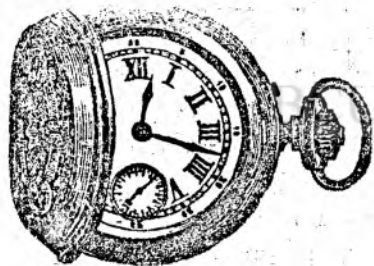
Tulpane de iarnă

pentru dame, din lână fină și groasă de oaie, alpaca, cheviot și himalaya-double, calit. cea mai bună, prețuri scăzute acum

Felul I. 3/8 mari 48 cr. Felul II. 7/8 mari fl. 1.10

Felul III. 1/2 mari fl. 1.93 Himalaya 1 1/2 mari fl. 3.82

Mileniu.

fl. 2.50 Un orologiu Chicago remontoir de nikel cu arătător de secunde; mecanismul regulat.

fl. 3.50 Un orologiu prima remontoir de nikel, constr. minunată, foarte precis cu arătător de secunde.

fl. 6.— Un orologiu remontoir cu 2 capace, din care unul sare, mecanismul precis regulat.

fl. 6.— Un orologiu american goldine remontoir, fin aurit, cu anevioie se deosebește de adevărat, cu multe gravuri și regulat precis.

fl. 6.— Un orologiu remontoir de argint, cu capace mult și fin gravate, regulat precis

fl. 8.— Un orologiu remontoir de argint cu două capace, fin gravat, precis regulat.

fl. 10.— Un orologiu anker-remontoir cu 3 capace, cu 15 rubine, precis umblând

Deșteaptă-te!

Numai fl. 2.

costă un orologiu de deșteptare bine regulat, executat conform desenului, în dulap splendid de nikel, cu arătător de secundă și cu un clopot deșteptător ce sună foarte frumos, durabil lucrat, umblă și deșteaptă foarte punctual; e netăgăduit cel mai frumos și ieftin orologiu. Prețul scăzut numai fl. 2.— același deșteptător cu arătător mecanic de dată ce funcționează de sine în eternitate fl. 3.

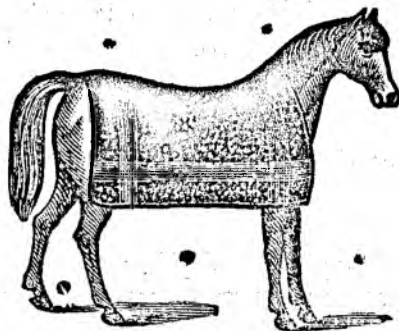
Comandele se execută cu îngrijire și pe lângă rambursă, marfa care nu convine se schimbă, ori se returnează la cerere banii. Adresa:

Export și deposit general a fabricii de țoale și mărfuri de lână
I. FEKETE, Viena, V., Rüdiger-gasse Nr. 1/13.

MILENIU.

8000 bucăți

Țoale de iarnă pentru cai

admirabile, frumoase, trainice, acodate pentru economie 180—190 ctm. lungi, 120—130 ctm. late, foarte groase, durabile, călduroase, aproape neruinabile, cu vârgi colorate și pompos confectionate. Singur materialul brut a costat mai mult decât acum țoalele gata. Prețuri scăzute pro buc.:

Calitatea I. Calitatea II
țoale ptr econom a fl. 1.64 țoale ptr trăsuri a fl. 2.48

Calitatea III. Țoale-double
țoale de gală indoit de tari a fl. 2.96 a fl. 3.82

1 florin Bazarul mileniului 1 florin
fiecare buc. trimite toate celea la 1 fl. sau 2 coroane prin rambursă.

1 năframă mare călduroasă, pentru dame, 7/4 mare cu ciuc. 1 fl.	1 cort de ploaie impermeabil, cu bêt fr. mos 1 fl.	1 vestment gata de iarnă pentru copii dela 1—3 ani 1 fl.	3 părechi de strimfi într'o culoare sau frumoș vârgați 1 fl.
6 ștergare calitate bună, caro chivite 1 fl.	1 pânzătură de masă albă, de damast sau colorată 1 fl.	6 serviete mari, albe sau colorate 1 fl.	1 jachetă pentru dame, călduroasă, cu brodure 1 fl.
Cușmă de iarnă din peluș de Persia, cu vată călduroasă 1 fl.	1 briciag cu 4 tășuri, cu aparat pentru scoat. depurilor 1 fl.	4 cravate de mătăș, fiecare altă formă și col., foarte fine 1 fl.	1 apar. de foc aprinde însuși cu iuțea fulgerului 1 fl.
1 cămașe bărb. foarte fin gătită, albă ori colorată 1 fl.	1 briciu, tăș englez veritabil, foarte ascuțit 1 fl.	6 părechi de ciorapi, într'o culoare sau vârgați frumoș 1 fl.	2 fesnice de salon, fin argintărite, formă frumoasă 1 fl.
1 cămașe fem. din șifon ori în cu brodării 1 fl.	1 oglindă de toaletă pentru așezat la lădiță 1 fl.	1 moară de cafea, construcția cea mai bună, durabilă 1 fl.	3 năframă de cap, călduroase, pentru iarnă, în toate colorile 1 fl.
3 cuțite de masă din argint de Phönix veritabil, totdeauna alb 1 fl.	12 lingurițe de cafea de argint veritabil de Phönix 1 fl.	1 lingură de scos supă, de argint veritabil de Phönix 1 fl.	3 sorturi de casă, model modern, de spelat 1 fl.
1 orologiu de bronz punctual, cu garanție 1 fl.	1 lanț de orologiu de aur artificial cu acățătoare 1 fl.	1 inel de aur duble cu peatră 1 fl.	11 batiste cu margini colorate și chivite 1 fl.
1 covor de pat din stofă de jute desen frumoș, mare 1 fl.	1 ciarșaf mare și lat 1 fl.	1 manșon de pele neagră, căptușit călduros 1 fl.	1 sort de lister, negru, cu Plissée foarte frumoș 1 fl.
1 năframă de mătăș 1 cot de mare și în ori-ce culoare 1 fl.	3 batiste de mătăș de Lion, multicolore 1 fl.	1 cutie de cusut, de mătăș, cu recușite de cusut 1 fl.	6 furculițe franceze, de aur veritabil de Phönix, în veci alb 1 fl.
1 cheie de orologiu de argint veritabil cu fotografie 1 fl.	1 pieptar de lână pentru domni și doamne 1 fl.	1 păr nădragi de lână (sistem Jäger) pentru domni 1 fl.	6 linguri de argint veritabil de Phönix, în veci alb 1 fl.

Mileniu.

Papioane

foarte fine, în drap. albastru, bordeaux, cu desemnuri și vârgi admirabile, complet de mari pentru ori-și-care pat, groase, calitate foarte durabilă, mai înainte prețul pro bucată fl. 5.— acum pro bucă

Calitatea I. Calitatea II. Calitatea III.
fl. 1.79 fl. 2.74 fl. 3.56

Mileniu.

Țoale pentru cai de strapață groase, mari, călduroase 160 centimetri și frumos invărgate fl. 1.10

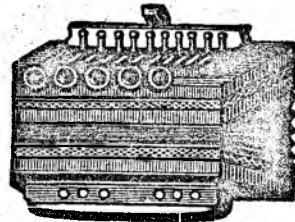
Rocuri de Canada groase și călduroase ptru domni și doamne fl. 1.56

Cămăși normale de iarnă călduroș plisate fl. 1.—

Pantaloni normali de iarnă călduroș plisați fl. —.95

Stoffe din lână de oaie în lățime dublă, 3 metri pentru un roc, pantaloni și giletă fl. 5.26

Mileniu.

Numai 2 fl. o excelentă

Harmonică de concert

cu 12 clape, acompaniament tremelo și bas, acordat curat melodos, montată fin și trainic, se poate cânta pe ea ori-ce piesă.

Felul I. fl. 2.— Felul II. fl. 4.— Felul III. fl. 6.—

Numai fl. 2.—

Următoarele

10 lucruri prețioase

1 orologiu de bronz precis umblând,
1 țigar spîț de spumă de mare.
1 porte-țigare trainic,
1 aparat de foc pe vecie,
1 cravată de mătăș sau atlas,
1 ac pentru cravată cu petri,
1 țersă de nikel cu peniță,
1 briciag cu scobitor,
1 inel cu petri,
1 suvenir din Viena.

Toate aceste obiecte laolaltă costă numai 2 fl.

10.000

Saci de bucate

admirabili din tarpauling, buni, groși, tari și bine cusuți, fiecare bucată e indoit de vrednică fiind de-o trainicie neruinabilă.

Sacii în 2 mărimi diferite:

110 ctm. lungi 46 ctm. lați 95 cr. 120 ctm. lungi 56 ctm. lați 40 cr.

Fiecare se-și cruțe plumânile și se-și cumpere

pentru fl. 1.50

8 bucăți recușite de fumat:

1 pipă de lemn cu scurgere,
1 verge fină potrivită la ea,
1 jăclău de pele fin,
1 aparat de foc de buzunar, calitate neruinabilă,
1 țiuțoare de țigări,
1 sipcă de țigarete hig., spumă de mare,
1 excelentă pipă de casă scurtă,
1 vergea pe potriveală.

Toate împreună fl. 1.50.

ECONOMUL

redactat de I. COSTIN,
preot.

Însoțirea.

Lucrurile cele mai mari, cari prin puterea singuraticilor oameni nu s'ar putea isprăvi, prin unirea puterilor se pot îndeplini cu multă ușurătate. Aflând oamenii acest adevăr, după multe și deosebite încercări, n'au întârziat a se și folosi de bunătatea ce o pot da însoțirile.

Cărmuirea statelor, bisericii, comitatelor, orașelor și satelor încă nu este altceva, decât unirea mai multor oameni într'o societate sau însoțire. Chiar însași vieața familiară nu este altceva, decât o însoțire mărginită de un cerc mai restrâns.

Fiecare însoțire are un anumit scop sau țintă, care dorește a-l îndeplini. Adecă nici o însoțire nu se poate cugeta întemeiată fără socoteală. Oamenii așa uniți vedem că nisuesc a îndeplini lucrul pentru care sunt însoțiți.

Dacă noi Românii, un popor, care a trebuit să trecem în lungul veacurilor peste multe și mari greutăți, astăzi avem ceva folositor, bun și cu menire de a ne ridica în cultură, bunăstare și înaintare; atunci mare parte putem zice că numai prin înțelegere și unire s'a făcut.

Biserici frumoase, școale bune și institute de împrumuturi sau băncile economice, toate sunt rodul înțelegerii și unirii. Aceste lucrări săvârșite stau înaintea noastră ca niște martori vrednici de toată încrederea, ca niște doveditori puternici ai vremurilor, că numai acolo s'au făcut isprăvi neperitoare, unde a fost: unire în cugete și simțiri.

Faptele mărețe, sunt destul de înalte ca însăși să se arete, sunt atât de îndeplinite, încât însăși să ne povestească despre întemeietorii lor.

Toate acestea sunt adevăruri, cari nimenea nu le poate răsturna, cari nimenea nu le poate da de minciună. Așa ne este dată dovada cea mai puternică, că înțelegerea și unirea este chemată și în vremea de față și viitor ca să săvârșim multele lucruri ce zilnic așteaptă ca să fie puse în lucrare.

Un exemplu frumos ni-a dat despre ceea-ce poate face însoțirea institutul de credit și economii „Albina“.

Însoțindu-se fruntașii nostri acum sunt 23 ani, adecă în 1872, au întemeiat această bancă pentru trebuințele bănești ale poporului român, cu un capital destul de frumos, 300 mii florini. Astăzi acest institut lucră cu milioane, încât întreține pe alte multe, cari s'au întemeiat cu mulți ani mai înainte. N'a putut fi mic numărul acelor, cari văzând înce-

putul greu și luptele întemeierii, vor fi zimbit, că și noi poporul pe atunci vestit de sărac avem voință, tărie și curagiu să ne însoțim. Nu vor fi lipsit nici aceia, cari vor fi privit această însoțire de o încercare sau un lucru foarte neînsemnat; dar' astăzi cred că și unii și alții vor fi având alte păreri.

Această „Albină“, care și-a luat nume foarte potrivit, în 1/13 Octomvrie pe lângă participarea sau înfățișarea celui mai ales public din Sibiu și-a sfințit o casă, unde vor fi împărțâșiți 50 tineri români în toate zilele câtă vreme ține anul școlar cu prânz. Eată rodirile însoțirii.

Prin această faptă sunt ajutorați deoparte părinții mai săraci ca să-și poată crește copiii, de altă parte sunt ocrotiți 50 tineri sub aripile unei binefaceri. Acestia pe lângă pânea ce li-se dă, totodată însușesc unele virtuți și moravuri plăcute, de cari omul are lipsă în vieață. La masa comună în societate și unire își însușesc tinerii iubirea însoțirii, se deprind și îndatinează la bunacuvință, cum trebuie să se poarte în societate.

Vremea, câtă o petrece la masa comună junele de plugar, este ocasiunea de învățatură. Numai acela poate și știe să prețuească deplin această binefacere, care a fost silit ca student a locui în căsile clasei celei mai sărace din cetate, care a fost silit a trăi din desagi. Adese-ori plugarul cu rîvnă de a-și crește copilul caută locuință cu preț puțin și în locuri mai de jos cu mult, ca casa părințească și cercul plugarului modest. Dorul de a-și vedea crescut câte un băiat sîrguincios este cu mult mai mare decât puterea și starea lui materială. Nu arare-ori mai sunt acasă 2—6 băieți, cărora asemenea trebuie creștere, nutrire și oare-care modru de vieață. Așa fiind, ajutorul care îl poate da societatea pentru un asemenea părinte și băiat, este o adevărată îndurare.

Binefacerea, care o îndeplinește „Albina“ este dovadă, că prin unire se pot face lucruri mari și frumoase: „Ale tale dintru ale tale“. Așa „Albina“ nu face alta, decât din prisosul venitelor sale, — cari le are de altmintrelea mare parte dela poporul român, căci acela folosește și învrtește capitalele institutului și tot acela prin filerii muncii sale adaugă și sporește venitul institutului, — ocrotește pe fiii poporului. Va fi bine să facem puțină socoteală cu numerii, căci cele-ce spun aceia, nici-când nu înșeală.

Dacă o singură mîncare un, prânz cu pâne îl socotim în prețul cel mai mic cu 30 cr., atunci pe o lună un tînăr este împărțâșit cu 9 fl., ear' pe un an, care de regulă pentru școlari stă din 10 luni, ajutorul dat pentru fiecare singuratic este de 90 fl.

Împărțâșind însă „Albina“ 50 inși, dă în tot anul o binefacere de 4500 fl.

În suma aceasta nu este socotit localul, încălzitul și serviciul, care și pe lângă socoteala cea mai prietenească costă 500 fl. Așa această bancă de împrumut jertfește aproape 5—6 mii florini pe an, care sumă răspunde la un capital de 100 mii fl.

Acum să ne întrebăm s'ar putea face asemenea fapte mari fără unire și însoțire? Răspunsul e ușor, că nu.

Lucrurile mărețe trebuie să aibă și făptuitorii, cari să le ducă îndeplinire, acestea au vrednicia lor, căci lupta fără generali buni nu se poate câștiga; dar' este ușor a face o lucrare când și se dau mijloacele.

Având atât de frumoase exemple despre faptele frumoase, cari le poate săvârși unirea și însoțirea, trebuie să ne punem toată silința, ca prin însoțire să reformăm chiar și starea economică a poporului.

Este știut, câte sarcini, câte greutăți și câtă povară este silit să poarte poporul nostru plugar. Totodată este știut și aceea, că moșia aceluia deloc nu este așa lucrată, ca să se poată trage din dînsa venitul, care l-ar putea aceea da când ar fi lucrată cu mai multă înțelepciune. Așa dacă dorința noastră este arzătoare, dacă voința este puternică, ca să avem un popor avut, o clasă tare, atunci n'avem alt mijloc mai potrivit pentru întărirea aceluia decât: însoțirea.

Conducătorii poporului, în deplină înțelegere cu acela, pururea au săvârșit lucruri frumoase. Au însă conducătorii sau fruntașii înaintea lor, o lucrare foarte mare, o clădire măreață, care chemare are să fie cetatea și fortăreața unde să se poată economii scuti de multe năcazuri.

Avem adecă lipsă de o bancă agricolă de împrumut, care să fie întemeiată anume prin puterile unite ale poporului, care să aibă menire a lăți și întemeia însoțirile comunale. Această bancă ar avea chemarea, ca prin direcătorii sei să lucre din toate puterile a deștepta poporul pe toate terenele economice. Numai prin însoțirile comunale s'ar putea lăți lucrarea mai înțeleaptă a pământului, s'ar putea părtini și sporî neguțătorii, tot odată s'ar lăți printre popor deosebitele măiestrii.

Când vom putea avea mai în toată comuna câte o însoțire, atunci multe lucruri frumoase se vor putea îndeplini. Atât școalele cât și școlarii vor fi împărțâșiți de sprigin și ajutor, adecă culturii și înaintării se va pune un fundament statornic și tare, pe care se va putea răzima.

Dobânzile multe, cari astăzi poate intra în buzunarele singuraticilor poate chiar a unor contrari ai poporului; atunci se vor aduna la acel loc, de unde multe lucruri frumoase se vor putea îndeplini spre binele și îndestulirea de obște.

Despre îngrășatul porcilor.

(Urmare).

Când cucuruzul, cu care se îngrășe porcii ar fi de mai mulți ani, se nu uite economul că cucuruzul prin uscare foarte mult se schimbă. Zăharul din cucuruz se preface în scrobeală. Asemenea cucuruz fiind foarte virtos, porcii nu bucurosi îl mănâncă, chiar și dacă îl mănâncă, trece prin dinșii fără să-l poată mistui. Asemenea grăunțe trebuie risnite, cari apoi se fac cirueală groasă sau lături, chiar și așa trebuie însă să se stea câte șese oare în apă.

Cucuruzul adese-ori capătă miros greu, mucezală ori putrejună. Grăunțele cu miros greu trebuie muiate și spălate în apă curată, după aceasta se se pună la căldura soarelui ca să se uște. După-ce se uscă trebuie măcinate în risniță, apoi a se face cirueală, care trebuie puțin acrită cu aluat.

Nu se poate folosi pentru îngrășat cucuruzul muced ori putred.

Se întâmplă câteodată, că grăunțele de cucuruz capătă amăreală. Grăunțele pe cocian se ved sănătoase, dar' desfăcându-se de pe acela la locul încolțirii are un punct negru, care este foarte amar. Grăunțele așa amărite porcii abia voesc a le mânca, sau și dacă le mestecă le țipă afară din gură. Dacă totuși voim a folosi cucuruzul amar pentru îngrășat, atunci acela se risnește în părți cât se poate de mari. Partea amară fiind mai făinoasă se sfarmă și se face făină, dar' celelalte părți ale grăunțelor numai se despică. Această risnătură se trece prin trier, când vântul duce făina amară, ear' părțile mai grele cad laolaltă. Din risnătură se fac apoi lături acruțe dospite cu aluat, ori că se dă numai muiate în apă rece.

În urmă se mai întâmplă, că economul este silit a îngrășa porcii cu cucuruz ars ori afumat. Cu deosebire când pustiește focul, prin care se arde ori afumă cucuruzul din poduri, coșuri, grânare sau magazine. Fiind-că asemenea cucuruz nu se poate vinde în țiguri, economul trebuie însuși se-l folosească. Așa dacă se arde pe coceni, atunci părțile arse se depărtează, cele roșite însă se folosesc. Adecă se desfac, se risnesc, apoi se preface în lături acruțe. Dacă însă este mai mult pătruns de fum și miroasă a șteregiu, atunci se desfac îndată după foc, și se spală foarte bine. După aceea se uscă și se dă risnit prefăcut în lături acruțe. Tot în asemenea lucrare și hrănire se împărtășește și cucuruzul desfăcut grăunțe, cari ar fi fost ajuns de foc în magazine, grânare ori cămări.

Nutritura porcilor cu orz este mai puțin îndatinată, nici nu este atât de răsplătitoare, abia se poate dobândi atâta carne și unsoare din orz, ca să răsplătească prețul aceluia.

Fiind orzul învălit într'o coaje foarte tare, când s'a uscat deplin aproape nici un animal de casă nu poate să-l roadă deplin. Așa pentru hrănirea porcilor nici că este destul de bun, căci și dacă acela îl mănâncă, nu mai pot să-l mistuească și grăunțele le deșartă adese-ori întregi.

Ca totuși economul să poată întrebuința cu folos hrănirea cu orz, acela îl așează în apă rece câte 12—16 oare ca să se moaie.

Unde însă nu se îngrășe mulți porci, este datină a ferbe orzul, așa gătit abia merge în pagubă ceva din dînsul, căci porcii îl pot mistui mai bine. Nu se poate folosi ferberea, unde se îngrășe mulți porci, căci focul și vremea câtă se perde cu această lucrare deloc nu răsplătește osteneala.

De altă parte din orz mănâncă porcii cu mult mai mult decât din cucuruz, de o parte căci orzul nu este așa nutritor, de altă parte o mulțime de grăunțe neputându-se mistui trec prin mațele aceluia și se deșartă întregi.

Mai bine este, ca orzul să se macine, din a cărui făină să se facă lături, aceasta o pot mistui porcii mai bine.

Nu arare-ori economul are mulți cartofi (picioci, baraboi) cu care dorește să îngrășe porcii. Cartofii nu se pot folosi pentru nutriție în stare verde, căci așa mare parte se preface în apă și chiar partea făinoasă din dînsii nu se poate întrebuința după-cum ar trebui.

Cartofii numai ferți ori fripți se pot întrebuința cu folos pentru nutriție. Prin ferbere și frigere cartofii se schimbă în hrană nutritivă, care sporește unsoarea. Acestia se pot folosi la îngrășare marginită și de economii singuratici, nu însă acolo, unde este lipsă de multă hrană. Cheltuelile, cari se fac cu focul, vasele de fert și lucrul cel mult, scumpește mult îngrășatul, așa că cu mult este mai ieftină îngrășarea cu cucuruz.

De altmintrelea cartofii fripți, după-cum s'a aflat, conțin mai multă grăsime decât ferți. Acestia trebuie dați cât se poate îndată după-ce se frig. Se sfarmă mărunti, apoi se mestecă cu apă, și se face apoi un fel de aluat mai virtos. Pentru un porc după vârsta aceluia trebuie dela 8—14 litre cartofi pe fiecare zi. Grije bună trebuie să aibă cei-ce îngrășe porci că cartofii să nu se frigă prea tare, căci uscându-se peste măsură perd mult din puterea nutritivă. Așa este mai bine ca să nu fie prea fripți, ci numai atâta, ca căldura să străbată prin dînsii.

Cătră aluatul de cartofi se poate de altcum adauge și făină de cucuruz sau orz. Din îngrășarea curată numai cu cartofi nici-când nu se poate dobândi slănină și unsoare atât de bună, ca din îngrășarea cu cucuruz.

Cât pentru îngrășarea cu săcară, aceea trebuie risnită ori măcinată întocmai ca

orzul. Cu deosebire trebuie a grijă la începutul îngrășării, ca să nu li-se dea în măsură mare, căci pot fi loviți de boale deosebite sau scârbiți, încât mai târziu deloc nu voesc a o mânca.

Cu grâu și numai atunci se îngrășe porcii, dacă prin ceva primejdie de foc s'ar fi ars, afumat ori poate ar fi mucezit grâul. Înainte de a se da porcilor trebuie spălat sau curățit, întocmai cum s'a arătat aceasta la cucuruzul stricat de aceste lovituri neașteptate.

(Va urma.)

Pachetarea poamelor pentru export.

Cultivarea pomilor adese-ori dau un venit foarte frumos economilor, dacă acestia știu întrebuința poamele și au piață unde le pot vinde.

Mai ales se plătește cultivarea pomilor mai buni, cari au poame gustoase și se pot păstra peste iarnă în vreme mai îndelungată. Aceste poame în ori-cari împregiurări au preț și se află pentru dînsule cumpărători.

Fiindcă economii nostri săteni produsele de poame nu le pot vinde toate în comuna proprie, ci sunt siliți a le exporta la cetăți și alte centre, ba adese-ori și mai departe, trebuie ca să aibă cunoștință cum se pachetează. Astăzi în cele mai multe locuri chiar din nepriceperea pachetării economii suferă mari și însemnate pagube. Cele mai bune poame fiind rău pachetate, prin exportul cu carul și pe drumuri rele se bătucesc, încât nu mai au acea înfățișare plăcută. Nu numai, ci din loviri și zguduirile aceste perd și puterea sănătoasă, încât nu se pot păstra, deci nu pot avea nici preț așa bun.

Așa poate fi rodul cât de mare, poame de cel mai bun fel și culese cu ori-care grije, dacă nu sunt bine pachetate când se scot în piață pentru vindere, economul nu poate avea prețul dorit și așteptat. Deci cea mai de frunte cerință este pentru aceia cari se deprind cu pomăritul să și-le știe pacheta.

Pachetarea poamelor are deosebite metode, cu puțină deosebire mai toate felurile sau soiurile de poame poftesc altă pachetare.

Așa se pachetează în aceeași formă merele și perele; cu abatere dela această regulă se pachetează: strugurii, cireșele, vișinile și agrișii, și earăși altcum persecile. Mai ușor se pot pacheta însă nucile, alunele și castanele, cari având coaje sau găoci tari, se pot expeda fără să fie pachetate cu oare-care grije.

Având mai ales trebuință să știm cum se pachetează poamele iernatice: merele și perele, voi descrie regulele, cari sunt a se observa și îndeplini la pachetarea acestora.

Înainte de pachetare pururea se clasifică poamele după fel, și ori-care măr sau pară, dacă arată ceva semn

de lovitură sau boală se pune la o parte. Atât merele cât și perele se pot pacheta după-ce odată au trecut peste îndatinata asudare și sunt deplin uscate, adică svântate.

Pentru pachetare se fac lăzi sau buți anumite, ori se cumpără lăzi din neguțatorii, cari odată au fost folosite. Aceste după cât sunt de mari costă, dela 30—1.60 cr. Mai acomodate și bune sunt, cari au o lungime de 1 m., lățime de 80 cm. și înălțime de 50 cm, fiindcă se pot ridica și purta mai ușor.

Pe fundul și pe lângă pereții acestor lăzi se pune mușchiu uscat de câmp ori de pomi, apoi fiecare măr deosebit se învelește în papir sau hârtie moale, punându-se pături și șiruri în ladă. Spre a le scuti de ori-ce lovire printre locurile dintre mere și pere de nou se pune mușchiu.

Când așa în rinduri s'a umplut lada se scutură puțin ca poamele să se mai așeze și dacă ar mai fi loc gol, atunci acela ori că se mai îndeplinește cu o pătură de poame ori că se umple cu mușchiu. După-ce odată s'a isprăvit cu așezarea poamelor se pune de asupra scândura de învelit, care însă se coasă așa cătră ladă, ca să apese binișor poamele și să le adune laolaltă.

În loc de mușchiu se poate folosi și otavă, însă se pofteste ca aceea să fie foarte curată, nu cumva având miros greu să strice și gustul bun al poamelor.

În cele două capete din lățimea lăzilor este foarte bine dacă se întăresc mănunchii de lemn ori de fune, că așa la expedițiune pe tren să se poată ușor strămuta dintr'un loc în altul. Așa fiind nu sunt siliți lucrătorii a tăvăli lăzile în lung și lat, ci prinzându-le cu ușurătate le pot strămuta dintr'un loc în altul.

Când se exportează poamele în apropiere, este destul dacă se pachetează în otavă. Nu se poate însă folosi otava la pachetări îndepărtate, fiindcă poamele primesc mirosul și chiar oare-care gust de otavă.

Nici-când nu se pot întrebuița pentru pachetare materii umede, cari s'ar pute încălzi și prin dospire ar pute strica poamele. Asemenea nu se pot folosi pentru pachetarea poamelor târâte, pleavă ori păsat, cari prin scuturarea lăzii se așează pe fund, ear' merele ajung deasupra, prin ce foarte ușor se pot bătuci unul de altul.

Sare pentru vite.

Mult este împedecată economia vitelor, fiindcă sarea nu se folosește de economii nostri așa cum ar trebui. Sarea în toate trupurile animalelor se află în măsură destul de însemnată, fiindcă aceea ajută mult mistuirea. Sarea se află în carne, toate sucurile animalice, sânge și lapte.

Economul trebuie să se nisuească, ca să susțină cantitatea de sare, ce se află

în corp, cel puțin la trebuința recerută. Mai cu seamă hrânindu-se vitele cu nutreț sărac în sare cum sunt: cartofii, napii, ovésul, mazărea, mazăricea, se simte lipsa ca să li-se deie sare.

De regulă să se deie vitelor pe zi următoarele porțiuni de sare, boilor și vacilor: celor dela pășune 10—25 grame (1—2½ deca), vacilor cu lapte 15—45 gr., ear' celor luate sub îngrășare 50—70 grame. Oilor se dă după mărime: cari se țin mai mult pentru lână 2—4 gr., ear' celor pentru îngrășare 6—8 grame. Porcilor 4—8 gr., în urmă cailor 10—20 grame.

Oile au cea mai mare lipsă, ear' caili cea mai mică. Vitelor tinere și bătrâne să li-se deie mai multă, celor în etate medie mai puțină.

Sarea nu numai că ajută apetitul, ci e și un nutremânt foarte de lipsă.

Așa economul care voește a avea vite sănătoase și frumoase, să nu uite a-și hrăni vitele cu sare.

D. Banciu.

Știri economice.

Numărul însoțirilor pe acții în Anglia. După o arătare din acest an cu capătul lunii lui Aprilie în Anglia au fost 19.430 însoțiri cu un capital de 1.062,733.821 fonți sterlingi. Numai în anul 1894 s'au înprotocolat 2890 fusotiri cu un capital de 118,431.570 fonți sterlingi. După banii nostri un font sterling face 10 fl., așa capitalul însoțirilor din Anglia scotit după banii nostri face 11.811,653.910 fl.

Plantare de păduri. După-cum aflăm din unele înștiințări, ministrul de agricultură, în anii următori, din venitele fondului pădurilor, va planta mai multe teritoare sterpe cu păduri. În acest an a început cu plantarea în ținutul de Mează-Noapte al Ungariei și anume pe poalele muntelui *Matra* și cei doi țermuri ai fluviului *Tarna*. În aceste locuri vor fi plantate cu arbori mai multe mii jugere, prin ce pământul se va face folositor. Tot asemenea va fi plantat cu pădure muntele *Carst*, care este proprietatea orașului *Fiume*. În partea din jos a *Dunării*, pe hotarele comunelor *Caronini* și *Moldova*, care încă au foarte mult teritor sterp, din anumite cerințe economice încă vor fi plantate. După părerea ministrului în Transilvania în primul loc teritoarele de pe câmpie vor trebui luate la plantare, căci acolo foarte multe dîmburi, coline și dealuri sînt fără arbori spre paguba comunelor.

Contra floxerei. Un econom din ținutul Voges Franția povestește, că strpirea floxerei s'ar putea îndeplini cu câteva plantări de aiu pe lângă rădăcinile de viie. Că încât ar fi adevărată știrea, nu putem spune hotărît, fiind însă lucrul ușor de făcut încercare, economii nostri încă pot face probe.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 147. Ce fel de mijloace ar trebui să întrebuițez pentru un cal, care suferă de suspin mai de mult ca de 4 luni? A-l vinde nu mă îndur, că e un cal prețios

și numai de 6 ani. Dacă-l țin nu mă pot folosi cu el, căci morbul mereu crește.

T. C.

Răspuns. Vei întrebuița învêlitoare de apă rece. Udând bine țoluri ori cergi cu cari sînteți îndatinați a învêli caili, acelea le vei lega peste spinare și piept într'o zi de 4—8 ori. Dacă după întrebuițare de o săptămână a învêlitoarelor cu apă rece tot nu s'ar întoarce boala mai spre bine, n'ai decât să te scapi de cal. A-l vinde nu se poate, căci după lege de nou 'ți-se va da înderēt.

Întrebarea 148. Am cumpărat o moșie cu casă dela un om, ne mai rămânând vnzătorului nici o avere în comuna noastră. Acum notarul și antistia comunală voesc a mă însărcina pe mine și cu plățirea *dării de drum* a vnzătorului, zicînd că și această dare tot de cumpărător se ține, deși eu am contract făcut cu vnzătorul numai despre moșia cumpărată. Darea de stat și aruncul comunal le-am plătit cuvenit. Vă rog de povață ce să fac acum cu *darea de drum*, care există vre-un §. în lege cu care să mă pot apăra contra aceasta?

Rudăria, 1895.

Petru Dancea.
econom.

Răspuns. Dacă ai plătit darea statului și aruncul comunal, atunci trebuie să plătești și darea drumului. Fiindcă darea drumului încă este împărțită după moșie și nu după persoană, nu te poți scăpa de dînsa. Poți însă trage această sumă din prețul cumpărării dacă n'ai fi plătit tot prețul de cumpărare. Pentru încungiurarea neplăcerilor, când cineva cumpără o asemenea moșie, trebuie înainte de încheierea contractului să caute de-amănuntul, cărțile funduare și tabelele de dare și numai dacă cunoaște toate sarcinile, poate încheia contract deplin și bun.

Întrebarea 149. Voesc a-mi cumpăra o mașină pentru alesul neghinei din grâu. Vă rog să-mi spuneți de unde aș putea-o procura. Cu aceasta putea-reaș alege neghina și din grăul de toamnă și din cel de primăvară, deoarece-ce acest din urmă este mai mărunt la grăunțe. Putea-s'ar alege și din seacă tot cu aceeași mașină și cam ce ar costa aceasta?

Rudăria 1895.

P. Dancea.
econom.

Răspuns. Pentru mașina bună de trierat adresează-te la dl fabricant *A. Rieger* din Sibiu. Cere odată catalogul mașinilor pe o carte de corespondență de 2 cr. Avînd catalogul vei alege trierul care 'ți-a conveni mai bine. Aceasta apoi se poate folosi la alesul tuturor grânelor, chiar obsiga, neghina și alte semințe de ierburi le alege foarte bine.

Întrebarea 150. Cum aș putea păstra cucurbetele (ludai) peste iarnă pentru vite?

Curticiu.

Corneliu Mladin.

Răspuns. Cucurbetele fiind plante, cari conțin multă apă trebuie păstrate în loc uscat și scutit de jer. Înainte de toate să se aleagă pentru păstrare numai cei mai bine copti și deplin sănătoși; cei mai verzi și necopti se hrănesc îndată cu porcii ori vitele. Mai bine se pot păstra în pivnițe uscate ori cămări mai calde, unde pot fi scutiți de înghețare. Tot la două săptămâni trebuie cercate toate cucurbetele, îndată-ce se arată pe oare-care semnele stricării să se iee la folosință.

Monografia economică-culturală

a comunei

Gurariului.

Scrisă de Ioachim Muntean, preot.

(Urmare).

12. Prețul pământului.

Prețul pământului din câmp se stăturește, la sămănături, după ferdele; ear' la țelini, după care de fân și la fenațe în păduri, după „ploscoane“ sau cosași.

În socoteală mijlocie 100□° în câmp se vînd cam cu 20—25 fl., după felul sau bunătatea pământului și după dricul, în care se află, mai aproape sau mai departe de sat. La fenațe în păduri, lucru de sine înțeles, prețul e cu mult mai mic.

Înainte vreme, pe când economia câmpului era privită ca ocupațiune sau îndeletnicire numai de a doua mână, priverile tuturor fiind îndreptate spre munte, la brădet, pământul nu se lucra, cum ar fi trebuit, și nici nu producea, cât azi; de aceea nici nu avea preț, ca acum; ba în vremea foametei din anii 1815—1817 s'ar fi vîndut, se zice, loc de 820□° pe 2-ă zi: două ferdele de cucuruz!

Comuna are și acum tot atât pământ, cât i-s'a venit la anul 1837, când s'a împărțit hotarul între ea și comuna Cristian. S'a mai sporit însă proprietatea particularilor cu vr'o 30—40 parcele (părțile) în extensiune cam pe 10 jug., cumpărate pe hotarul Orlatului.

Cu bucatele și celelalte roade ale câmpului se acoper aproape deplin trebuințele populațiunii; se simte însă încâtva lipsa de nutreț, deoarece-ce locuitorii țin, după îngustimea hotarului, prea multe vite.

13. Îngropătoarea (progadia, țintirimul, cimiteriul).

Ca numire peste tot pentru îngropătoare se folosește aici cuvîntul »progadie«, numirea de »țintirim« sau »cimiter« nefiind obicinuit în gura poporului.

Ca cel mai vechiu loc de îngropătoare sau progadie, de care acum abia 2—3 moșnegi își mai aduc aminte, se susține a fi fost parcela de sub N. top. 3198 din »Calea scofinoasă« în mărime de 445□°. După părăsirea ei, — fiind locul cam umed — s'a ales de progadie locul numit »La Cruce« sau »La morminte« în mărime de 1171□°.

În anii trecuți închizîndu-se cu șanț s'a cassat (scos din folosință) din cauza îngrămădirii mormintelor și s'a înființat (întocmit) altă progadie nouă în dricul numit »Trestioara« în mărime de 1 jug. și 508□°, care închizîndu-se și ea cu șanț, în anul 1892 s'a ocolit cu gard viu de acății.

Afară de cele numite, aflătoare în partea din jos, — comuna întinsă fiind, cum s'a mai zis, pe un teren în formă lungureață, — locuitorii din partea de din sus își aveau și ei înainte vreme progadia lor »Pe Vale« lângă grădina lui Toader Cioran. Aceasta însă s'a părăsit de mult, spălînd chiar și valea o parte însemnată din ea; dar' se plănuiește înființarea din nou a unei

progăzii tot în aceeași parte a locului pentru »Gălișeni«. Așa se numesc cei cari locuiesc partea de din sus a satului.

Se mai folosesc ca îngropători și grădinile din prejurul ambelor biserici. În ele însă, după lege, nu este iertat să se îngroape, fără numai cu încuviințare dela oficiul pretorial și se mai plătește și un fel de taxă în folosul fondurilor bisericesti respective.

14. Dealurile cu pădurile și fenațele.

În apropierea comunei, pe dealurile dinspre Meazăzi, Apus și Meazănoapte se întind pădurile și fenațele în gruparea, ce urmează a fi desfășurată și adică: alătura cu »câmpul mic«, de-a stînga »Riului«, în partea apusană, — luînd ca punct de mîncare »Piața«, — se ridică deasupra comunei un deal, numit »Coasta Riului« cu șancul »Peatra gurguiată«, pe sub care s'a facut de 2 ani încoace un potec șerpuitor, care duce la locul de petrecere al inteligenței (cărturării) și se numește de popor: »calea domnilor«.

Petrecerea de vară ținută aici în 25 Iulie (6 Aug.) anul 1893, îndată după marea conferență națională din Sibiiu, a rămas în plăcută aducere aminte la poporul nostru între altele și din împregiurarea, că pe lângă un public numeros și ales din Sibiiu, Mercuria, Seliște, ba și din România, anume din București, Giurgiu, Rîmnicul-Sărat și alte locuri, a luat parte la ea și iubitul nostru martir Dr. Ioan Rațiu cu familia sa.

Pe partea dinspre sat a »Coastei Riului« s'au plantat printre mesteacani: nuci și brădui.

La dosul Coastei Riului este »Breaza« ca loc de pășune cu tufiș mărunt (mestecăniș și alunîș) lăsat în folosința sărăcimii, care neavînd vite, nu-și poate aduce lemne de foc mai groase din pădurile mari, mai departe de sat.

Micile trupini de mestecăniș se numesc de popor: »bacolți«, poate dela nemțescul »Backholz« sau lemne de ars cuptorul. Pădurile, din cari își aduc oamenii lemnele de foc pentru trebuința proprie, se numesc: »bêrc«; ear' lemnele mai groase, lidve sau blane »de stînjîn«, de vînzare, se aduc mai de departe, de-amunte.

Dela »Breaza« peste muche de ceealaltă parte se ridică deasupra »Riului« și se întinde de-alungul lui în sus până la »Pisc« o coastă mai mult sau mai puțin prețipîșe, numită. »Fața Runcuri«, care e acoperită cu pădure de mesteacăn și de stejari, singurul stîjeret ce avem, din care își câștigă comuna și poporul lemnele trebuincioase de clădire, la poduri ș. a.; ear' dela »Pisc« de-alungul »Riului mic« în sus, se întind »Runcuri« cu loc de pășune și fenațe, un deal, a cărui culme se ridică la o înălțime de 1227 metri.

Din »Față« izvoresc și se varsă pe partea stîngă în »Rîu« o mulțime de părăe, dintre care amintesc, începînd de din jos în sus, următoarele:

»Părăul lui Șerb«, în capul comunei din sus, apoi »Părăul joagărului« și al »finogiului«. Acesta aproape de

scursura sa în Rîu trece pe lângă stîncă numită »Petrite Dainii«. Mai în sus »Părăul Prislopului«, apoi »Zăvoiul larg« și »Unghiul rădăcinii«. Din sus de ele »Părăul Zghiabului« și al »Urzicei«, care curge prin »Grădina lui Cotoară« din jos de »Pisc«; ear' din »Runcuri« se scurge: »Părăul juguții« și al lui »Cioran«, apoi al »Runcurilor« și »Părăul Cășii«.

Pădurea în »Fața Runcuri« se întinde asupra unui teritor de 416 jug. și 550□°; ear' pășunea cuprinde loc de 561 jug. și 100□°, pe când 80 jug. se socotește ca pământ neroditor, care însă a pornit a se planta cu pini, stejari și nuci, spre a se face și el roditor.

Pe »Rîul cel mic« și în »Runcuri« sînt 195 jug. și 800□° pădure și numai 14 jug. pământ neroditor, loc petros, cu anevoie de cultivat.

Pe partea dreaptă a »Riului« spre Meazăzi și Meazăzi-Răsărit se ridică alte dealuri. Dealul cel mai aproape de sat este așa numitul »Dosul Hanzului« cu pădure măruntă de mesteacăn și ici-colea alunîș, lăsată și aceasta în folosința sărăcimii. Slujește totodată și ca loc de pășune cu multele sale poiene, cari spintecă tufișul. Între ele mai vrednice de însemnat sînt acestea: »Curmătura cea mică« și »cea mare«, »Poiana Hanzului« cu »La fîntănele«, de unde izvorește »Părăul dracilor«, care pe din jos de casa »Evului« taie strada (ulița) Lungă nămolindu-o, când vine mare, cu prund și se varsă apoi în Rîu. »Grigolaș« (Gruiu golaș), »Poiana Mihancului«, »Poiana Muji«, »Vîrtopul Albului«, »Poiana lungă«, »Poiana lui Voic« cu o fîntăniță, care nici în iernile cele mai geroase nu îngheață; »Pleșii mari« și »mici«, »Poiana Știrbii« cu o fîntăniță; »Tirguțul«, unde odinioară se ținea un fel de tîrg mic de poame și altele; »Poiana lui Lăpădat«, »Poiana lui Măriuță«, »Gruianul cel mic« și »cel mare«, »Poiana lui Bălan«, »Gruicul dărîmat«, »Padina Buchilei«, cu o fîntăniță; »Poiana lu Căldare«, »Poiana lu Angheloaie« și »Poiana lui Roajdă«, în apropierea căreie se ridică cu privirea spre »Călugăr«: »Peatra lupoaie«, un zghiab năvalnic înfipt deasupra unor șteieri înalte de peatră, care e și mezuina între hotarul nostru și al comunei Cristian; apoi »Mucnea lepezilor« și spre partea mai din față: »Pe părete«.

Spre Meazăzi dela »Dosul Hanzului« se ridică »Blidăreii« la aceeași înălțime ca și Runcurii (1227 metri). Din Bliderei cam $\frac{2}{3}$ se află pe teritorul nostru în extensiune de 356 jug. și 1381□° și $\frac{1}{3}$ pe al Cristianului, ca proprietăți private.

Aici se întîlnesc hotarele alor 3 comune: Gurariului, Cristian și Rășinari. Din Bliderei Cristianului își ia începutul »Mărăjdia«; ear' din ai noștri: »Valea mică«. În ea se scurge din dreapta, de »Pe părete«: »Părăul trocilor«, al »Vulturului«; al »fundăturii« și al »Gruianului«; ear' dela dos din stînga: »Părăul lui Văsălie« și »Părăul socului«. Acest din urmă cunoscut mai ales ca bogat în afinet.

(Va urma.)